

Položaj na Češkoslovaškem vedno bolj zapleten

Sudetski Nemci se ne zadovoljujejo s ponudbami praške vlade — Z novim načrtom kantonizacije nezadovoljni tudi Slovaki in Čehi V Londonu zopet pesimistično razpoloženje

NAPETO PRIČAKOVANJE.

PRAGA, 3. septembra. Ves včerajšnji dan je potekel tu v znamenju napetega pričakovanja, kakšne bodo odločitve o nadaljnji usodi reševanja češkoslovaškega narodnostnega problema. Lord Runciman je sprejel dopoldne rektorja Karlova univerze dr. Slavika in prof. filozofske fakultete dr. Lesnega, nato pa sudetsko-nemškega poslanca Eichholza, ki mu je predstavil delegacijo renegatov iz Hlučína, ki bi radi vpisali svoje otroke v nemško šolo. Popoldne je bil lord Runciman v avdienci pri prezidentu dr. Benešu. Razen njega sta bila pri prezidentu tudi zastopnika Henleinove stranke, poslanca Kundt in Sebekowsky. Tudi voditelj sudetsko-nemške stranke so včeraj živahno konferirali. Proglas prezidenta dr. Beneša z objavo novega načrta ni bil objavljen, kakor se je napovedovalo. Iz tega se sklepa, da usoda tega načrta še ni odločena, kajti objavljen bi bil samo v primeru, ako bi ga Nemci sprejeli kot podlago za pogajanja.

REZULTAT OBERSZALBURGA.

Vsa pozornost je pa bila včeraj osredotočena na sestanek Konrada Henleina z Adolfom Hitlerjem v Obersalzburgu. Henlein je odletel v Obersalzburg z letalom, konferiral dopoldne s Hitlerjem, bil njegov gost pri kosilu in se popoldne vrnil zopet z letalom v Aš. O tem sestanku je bilo izdano v Berlinu samo kratko uradno poročilo, ki vsebuje razen vesti o sestanku samo še to, da se je pokazalo popolno soglasje naziranj glede sudetsko-nemškega vprašanja. Kakšno stališče zavzema Hitler, v uradnem poročilu ni bilo povedano. Iz poučenega nemškega virova se je pa po vrnitvi Konrada Henleina v Aš izvedelo, da Nemci tudi novega načrta praške vlade ne morejo sprejeti, ampak bodo ponovno stavili svoje protipredloge. Pred vsem odklanjajo Nemci, kakor vse kaže na Hitlerjevo pobudo, praviški predlog za trimesečno premirje, ki naj bi pripravilo mirnejše ozadje za dokončno rešitev problema. Zdi se, da v Nemčiji nočejo nobenega zavlačevanja, ampak takojšnjo ugoditev sudetsko-nemškim zahtevam več ali manj v celoti. Iz istega vira se tudi zatrdjuje, da Nemci ne pristajajo na kantonizacijo, ker bi jih razbila na več ločenih enot, ampak zahtevajo slej ko prej skupno avtonomno ozemlje. Kantonizacijo bi sprejeli le za nemške otoku na strnjemnem češkem, od osonno slovaškem ozemlju.

POLOŽAJ VEDNO BOLJ ZAPLETEN.

Dasi so vse te vesti zasebnega značaja in dejansko stališče Nemcev še ni znano, se tu vendar veruje, da so točne. Ako pa so točne, pomeni to kljub eventuelnemu pričetku pogajanj novo hudo poostrenje položaja, kajti češkoslovaška vlada je že v sedanjem načrtu popustila do skrajne meje in dalje več ne more. Razen tega je nastala nova velika, in zdi se nepremagljiva težkoča. Kantonizacijo se namreč odločno odklonili vsi Slovaki, ne samo Slovaška ljudska stranka, ampak tudi slovaški nacionalisti, narodni sojalisti in drugi. Prav tako se pojavlja vedno večji odpor med Čehi samimi. S slovaške zapleta vedno bolj in skoraj ni videti izhoda. Ako bo tudi rešeno eno vprašanje, bo rešitev tega rodila nove zapletitve.

NEMCI ODKLONILI PRAŠKI PREDLOG.

PRAGA, 3. septembra. Havas poroča:

Sobotni in nedeljski odmor bo preživel lord Runciman pri praškem nadškofu in kardinalu Kašparju, in sicer na njegovem posestvu v Brezanih na severnem Češkem. V pisarni lorda Runcimana pa pričakujejo sedaj ves material, ki je v zvezi z najnovejšim razvojem reševanja narodnostnega problema. Zdi se, da je nadaljnja odločitev in inicijativa prešla v roke prezidenta Beneša. Vest, da sudetski Nemci tudi po sestanku Henleina s Hitlerjem odklanjajo načrt vlade in stavljajo nove predloge, se potrjuje. Prav tako tudi poročilo, da med Hitlerjem in Henleinom ni nobenih miselnih diferenc. Sudetski Nemci zahtevajo dalje tak položaj, da bodo popolnoma enakopravni s Čehi, kar pomeni dejansko položaj države v državi. V tem smislu bo govoril Hitler tudi v Nürnbergu.

NOV PESIMIZEM V LONDONU.

LONDON, 3. septembra. Dasi razen nezanesljivih zasebnih informacij tu še vedno niso znani nobeni podatki o rezultatu Henleinovega obiska pri Hitlerju, se v političnih in diplomatskih krogih vendar opaža nov pesimizem. Dolgo molčanje Henleina in njegove stranke, kakor tudi odlašanje objave novega praškega načrta potrjuje, da se češkoslovaški problem še ni premaknil z mrtve tečke. Nekateri listi so porabili zasebne informacije o Hitlerjevem stališču, po katerih je baje odločno odklonil vsako trimesečno

premirje, za razmotrivanja o nastalem položaju. »Daily Express« pravi s tem v zvezi, da je odklonitev premirja, ako je resnična, le nov dokaz, da Nemčiji ni do resnične rešitve sudetsko-nemškega vprašanja. Njeno postopanje dokazuje, da hoče napetost namenoma še stopnjevati in privedi tako daleč, da bo mogoče uresničiti prave namene, ki niso sporazum. »Daily Herald« pa pravi, da Hitler noče sporazuma pred nürnberškim kongresom, ker bi mu vzel podlago za že sestavljeni govor. Mnogo je zato sedaj odvisno od akcije angleškega veleposlanika Hendersona v Berlinu, ki je dobil najširša pooblastila angleške vlade za intervencijo v vsakem času in v vsakem položaju. Stališče Anglije je določeno in se ne more v ničemer več spremeniti.

KAPMANJA NEMŠKEGA TISKA.

BERLIN, 3. septembra. Nemški tisk nadaljuje še vedno kampanjo proti Češko slovaški, ki postaja še bolj sistematična. Tako pišejo danes vsi listi o nasilju češkoslovaških častnikov nad sudetskimi Nemci, o ustanavljanju »židovske meščanske brambre« v Bratislavi, zaplenbah nemških listov, zlasti glavnega sudetsko-nemškega glasila »Die Zeit« itd. Ton vseh teh poročil je odkrito sovražen in nepomirljiv. Iz tega sledi, da se dobra volja za ustvarjanje mirnejšega vzdušja še nikjer v tisku ne kaže in se dalje vzdržuje napeta psihoza.

Ali bo vojna ali ne?

TO JE SEDA J GLAVNO VPRAŠANJE PARIŠKEGA TISKA. ZANIMIVA IZVAJANJA LEONA BLUMA V »POPULAIREU«.

PARIZ, 3. septembra. Pariški listi ne razpravljajo nič več o tem, ali bo Francija priskočila na pomoč Češkoslovaški, ako bo napadena ali ne. To vprašanje je za vse Francoze že rešeno. Sedaj razpravljajo listi samo še to: ali bo vojna ali je ne bo? O tem razpravlja v »Populaireu« tudi bivši ministrski predsednik in voditelj socialistov Leon Blum, ki pravi med drugim: »Preživljamo odločilne ure. Nemška, na močno vojaško demonstracijo oprta grožnja pričinja delovati. Nagnala je češkoslovaško vlado do po-

nudb, ki težko pritiskajo na bodočnost. Morda je že prekoračena meja zdravega razuma. Češkoslovaška vlada se je res mnogo trudila, da bi ostala v soglasju s Francijo in Anglijo in izpolnila svojo evropsko dolžnost, toda te pripravljenosti sudetski Nemci niso sprejeli niti kot baze za pogajanja. Zvečer še upamo, zjutraj pa že zopet dvomimo. Berlin, od katerega je vse odvisno, še ni izdal svojega ukaza, in eno je v tej uri gotovo, da vojne ne bo. Evropa ne bo palnjena v nesrečo, ako tega prostovoljno ne želi Hitler.

Amerika se pripravlja za vojno

ODREDBE ZA PRIMER EVROPSKEGA SPOPAD. ANGLIJA DOBI KREDIT 2 IN POL MILIJARDE DOLARJEV.

WASHINGTON, 3. septembra. INS poroča: Ameriška vlada nadaljuje priprave za primer evropskega spopada, v katerega bi tudi Združene države mogle biti zapletene. Ko je imel predsednik Roosevelt že predvčerajšnjim več zadevnih konferenc, je sprejel včeraj še namestnika vojnega ministra Johnsona in imenoval pod njegovim vodstvom posebno komisijo z nalogo, da mobilizira v primeru vmešanja USA v vojno vse električne sile Združenih držav. Po sestanku z Rooseveltom je izjavil Johnson, da je namen ukrepa »pripraviti Ameriko tako močno, da nobeni državi ne bo padlo na pamet, da bi je izzivala.« Velik pomen pa se pripisuje tudi objavi, da je mornariško ministrstvo sklenilo naglo sestaviti »atlantsko brodogradnjo«, sestojče iz 7 rušilcev največje tonaže, 7 rušilcev manjše tonaže in velikega števila drugih bojnih ladij, posebno še podmornic. To brodogradnjo se je zbra-

lo že včeraj na določenem mestu. Ti ukrepi so v zvezi z ameriškim javnim mnenjem o zelo kritičnem položaju v Evropi.

Obenem poročajo listi, da so bila med Ameriko in Anglijo zaključena pogajanja o fondu 2 in pol milijarde dolarjev. Ta kredit bi porabila Anglija za nabavo živil in bojnega materiala v USA v primeru vojne. Na odločujočem mestu se zatrdjuje, da bo Anglija dobila ta kredit kljub Johnsonovemu zakonu, pa katerem je prepovedano dajanje kredita državam, ki še niso plačale vojnih dolgov iz za svetovne vojne.

Borza, Curih, 3. septembra. Devize. Beograd 10, Pariz 11.9375, London 21.29, Newyork 438.75, Milano 23.10, Berlin 175.65, Praga 15.11.

Vremensko poročilo. Ni pričakovati bistvene spremembe vremena.

Zapiski

Kaj je hotel Schuschnigg

Dr. Koderle, ki zavzema v Ostmarki važno pozicijo in ki je včasih bil emigrant v Rajhu, je imel na stutgartškem zborovanju govor, v katerem je največ napadal Schuschnigga. »Od tedaj, ko je Martin Luther nabil svojo tezo na vrata wittenberške katedrale, so smatrali Rajh za teritorij, ki si ga mora Rim nazaj pridobiti. Ta sila, ki se danes bori za zadnjo stopo zemlje v Evropi, je dala ukaz za nov boj. Črne hlapce protireformacije je avstrijski narod videl v Schuschniggovih priganjcah. Tortura in depopulacija celih pokrajin, politika, ki si jo je dr. Schuschnigg izposodil od prejšnjih stoletij, je imela za edini cilj ponovno zavojevanje Rajha po Rimu«.

Niti vojna niti mir

»Niti mir, niti vojna,« to je današnja smernica nemške politike proti CSR. Nemčija ne bo napovedala vojne in je tudi ne bo provocirala, pač pa bo Evropo mučila s stanjem, ki ni ne mir, ne vojna in ki povzroča vsem državam neizmerna gospodarska, finančna in socialna bremena. Nemčija računa, da vrsta držav zaradi teh bremen ne bo mogla izdržati, da bo prišlo zaradi tega v njih do nemirov in revolucije, kar bo Nemčija zase potem izkoristila.

(„Illustrowany Kurjer Codzienny“)

Italijansko-češko prijateljstvo

Srčne vezi med Italijo in Češkoslovaško me obvezujejo, da doprinesem svoj skromni prispevek k delu za ohranitev teh političnih, gospodarskih in kulturnih zvez, ki slone na temeljih pravičnosti in civilizacije.

(Fransoni, italijanski poslanik v Pragi)

Črna mačka — simbol upanja

Londončani so zadnje dni opazili, da na pragu hiše, v kateri stanuje Chamberlain, stalno sedi črna mačka, ki ni zbežala niti pred številnimi diplomati, ki neprestano posejajo predsednika vlade. Prisotnost te mačke v Downing streetu smatrajo ljudje za dober znak, kajti v Angliji velja črna mačka kot maskota. Zato so Angleži prepričani, da se bodo bližnji svetovni dogodki ugodno razvijali.

Poljska v nemškem atlasu

V Berlinu je izšel »Gornješlezki atlas«, pri katerem je sodelovalo 60 nemških profesorjev-strokovnjakov. Knjiga očitno zasleduje čisto politične cilje. Znanost je tu samo sredstvo za utemeljitev nemških ekspanzivnih namenov. Zato so se nemški profesorji pri sestavljanju jezikovnih zemljevidov trudili, da bi narisali čim večji prostor kot nemško jezikovno ozemlje. Po tem atlasu je Poljska Šlezija čisto nemško ozemlje. Poznanjsko in Pomoransko, ki sta najčistejša poljska narodna predela, sta po teh zemljevidih prav tako nemško kakor poljsko ozemlje, kajti tamošnje prebivalstvo govori »v nemškem in slovanem narečju«. V poljski Šleziji živijo po mnenju nemških strokovnjakov samo Nemci in le v nekaterih mestih so ljudje, ki govorijo »tudi v slovanem narečju«. S celo vrsto zemljevidov dokazujejo, da Poljaki ne potrebujejo gornješlezkih industrijskih in premogovnih predelov, ki so baje kulturno, gospodarsko in narodnostno spojeni z nemškim rajhom. Nemški avtorji hočejo s svojim atlasom vzbuditi vtis, da zavzemajo manjšine tudi na vzhodu zelo obsežen prostor, tako da Poljaki živijo prav za prav samo v eni tretjini današnje Poljske.

Zakaj zatirajo svobodo

Ker je svoboda besede tesno zvezana tudi s sodbo, zapira družba svobodo misli in besede, odkar človek vlada nad človekom. (Juš Kozak, »Ljubljana. Zvon«).

Maribor, 3. septembra.

Te dni je bil v Stockholmu letošnji kongres narodnih manjšin, na katerem je bilo po svojih delegatih zastopanih okoli 25 milijonov ljudi, ki jih je vse zatekla grenka usoda, da so po novih razmejitvah po svetovni vojni ostali izven mej svojih narodnih držav. Med njimi je tudi dobra tretjina Slovencev, ki so jih v Stockholmu zastopali gg. dr. Josip Wilfan, dr. Engelbert Besednjak, prof. Tišler in dr. Petek. Prva dva sta nastopala v imenu slovenske narodne manjšine v Italiji, druga dva pa v Nemčiji. Slovenska navzočnost na tem kongresu je pa dobila še poseben poudarek s tem, da je tudi v Stockholmu, kakor že vseh dvajset let, predsedoval dr. Josip Wilfan, ki je te dni slavil 60letnico svojega življenja in 20letnico zastopanja primorskih Slovencev, najprej v rimskem parlamentu, nato v širokem mednarodnem svetu.

Letošnji kongres narodnih manjšin je potekel v glavnem pod vtisom dveh za nadaljnjo usodo manjšinskega problema važnih dogodkov: oslabilve Zveze narodov in praških pogajanj za ureditev narodnostnega razmerja na Češkoslovaškem. Pravno je bila vsa povojna narodnomanjšinska zaščita bazirana na statutu ženevske Zveze narodov, ki si je v prvih letih tudi resno prizadevala, da bi dosegla vsaj v splošnem enotne pogoje za narodni, kulturni in gospodarski obstoj narodnih manjšin v državah, ki so z mirovnimi pogodbami prevzele zadevne obveznosti, v onih državah pa, ki te obveznosti niso prevzele, vsaj nekakšen znosljiv modus vivendi. Toda že tista prva leta se je pokazalo, da je izvršitev te naloge skrajno težavna. Nastop avtoritarnih režimov, podiranje stavbe mirovnih pogodb in vedno večje brskiranje Zveze narodov je pa speljalo ves problem sploh na mrtvi tir. Letošnji kongres v Stockholmu žal ni mogel ugotoviti skoraj nič drugega kakor to, da narodne manjšine iz Ženeve ne morejo več pričakovati učinkovite iniciative za uresničenje svojih težnj.

Kakor v vsem drugem, tako je Ženeva odrekla tudi pri reševanju evropskega narodnomanjšinskega problema, kar pa nikogar ne preseneča. Zveza narodov je bila zamisel in organ mednarodne demokracije, čim so v celi vrsti držav, članice te zveze prevladale druge, nedemokratske tendence, je tudi ona izgubila svoj temelj in svoje zaledje. Problemi narodnih manjšin si iščejo od takrat novih poti do rešitve. Te poti so medsebojni dogovori med državami, ki imajo svoje narodne manjšine v drugih državah, in med državami v katerih žive narodne manjšine drugih držav. V zadnjih letih se je dosegel med nekaterimi evropskimi državami zadevno popoln sporazum, ki je vsaj do neke mere stabiliziral manjšinske pravice. Vendar je to reševanje popolnoma individualno, in zveza manjšin s svojim kongresom tu ne more posegati vmes ali celo uveljavljati svojih principelnih načel.

Tretji način urejevanja problema narodnih manjšin predstavlja sedanje postopanje sudetskih Nemcev na Češkoslovaškem. Ta način je najbolj oddaljen od kolektivističnega demokratičnega načela, kakor je bilo formulirano v statutu Zveze narodov. Lahko bi dejali, da je to najradikalnejši izraz totalitarnega načela, torej skrajna antiteza ženevske teze. Ta pa že a priori izključuje ne samo vsako posredovanje Zveze narodov, ampak tudi mednarodne manjšinske organizacije. Tu ta organizacija izgublja popolnoma in dokončno ves svoj raison d'être.

Delegati na stockholmskem kongresu si tega dejstva niso morali prikrivati. Mogli so ga samo registrirati in se vprašati, kam bomo po tej poti lahko prišli v bodoče? Mogli so se pa tudi vprašati, ali bo moglo to totalitarno načelo kdaj obveljati kot splošno priznано? Odgovor na to vprašanje je mogel biti seveda le negativen. Ako ni moglo zmagati kot obče veljavno in uporabljivo niti demokratično načelo Zveze narodov, potem ima novo totalitarno še veliko manj izgledov. Vendar so v Stockholmu ugotovili, da češkoslovaški problem ne bo ostal popolnoma brez vseh nasledkov za bodoči razvoj reševanja narodnomanjšinskih problemov v Evropi. Kajti prav ta problem je pokazal v najbolj dra-

Poljske simpatije za Češkoslovaško

VELIKA POLJSKA PROTESTNA ZBOROVANJA ZARADI POLOŽAJA V GDANSKU IN NEMŠKE PROPAGANDE NA ZAHODNEM POLJSKEM.

VARSAVA, 3. septembra. Delovna stranka, v kateri so združene vse skupine poljskega centra, prirejajo te dni na Pomorjanskem protestna zborovanja proti nacionalno-socialističnemu režimu v Gdansk in protipoljski propagandi na zahodnem Poljskem. Tako so bila ta tedna zborovanja v Koronowu, Wilczaku in drugod, na katerih so bile soglasno sprejete resolucije, ki izražajo popolno solidarnost s Češkoslovaško. V teh resolucijah pravijo med drugim: »Poljski narod protestira proti nasilju, s katerim se zatirajo poljske pravice v Gdanku, ki nasprotuje nemško-poljski nenapadalni pogodbi in ne ustreza moči in veljavi Polj-

ske v Evropi. Poljaki ne bomo aneksijske politike nikoli dopustili ne v Gdanku ne na Češkoslovaškem.« Istočasno je sprejela poljska zveza v Gdanku protest proti napadanju Poljakov zaradi nezdravljanja nacionalno-socialistične zaslave in izjavo, v kateri pravi, da je ves poljski narod vsak čas pripravljen braniti tudi z orožjem v roki svoje pravice. Zveza bo ostala tudi še nadalje neuklonljiva na straži za poljske interese. Tudi poljski listi v Gdanku odbijajo nacionalistične napade na poljski narod in so zaradi tega čisto zaplenjeni. Včeraj sta bila zaplenjena »Kurier Poznański« in »Robotnik«.

Boj za in proti židovstvu

ITALIJA BO POPOLNOMA IZLOČILA ŽIDE IZ VSEGA JAVNEGA ŽIVLJENJA. TUDI AVSTRALIJA PROTI VSELJEVANJU. ROOSEVELTOVA BRZOJAVKA ŽIDOM.

RIM, 3. septembra. Italijanski ministri svet je sprejel na nadaljevanju svoje seje včeraj nove sklepe proti židom. Po teh sklepih ne smejo židovski otroci več obiskovati ne ljudskih ne srednjih ne visokih javnih šol. Dalje se morajo takoj odstraniti iz vseh javnih šol vsi židovski učitelji in profesorji. Noben žid ne sme več biti član akademij ali kakršnihkoli umetniških in znanstvenih ustanov ter organizacij. Kakor se zatrjuje, to še niso vsi ukrepi, ki jih je ministri svet sklenil. Slediti bodo še drugi, s katerimi bodo židje sploh popolnoma izločeni iz vsega javnega življenja in tudi iz trgovine, obrti, denarstva itd.

SIDNEY, 3. septembra. Del avstralskega tiska nastopa zelo odločno proti ved-

no večjemu priseljevanju židov v Avstralijo. Listi naglašajo, da se hočejo nekatere vlade nekaterih evropskih velesil otresti židov in jih naprtiti kolonijam in angleškemu dominionu. Židje pa v Avstraliji niso zaželjeni gostje, ker se ne živijo v avstralske razmere in žive ločeno življenje.

DETROIT, 3. septembra. Predsednik Roosevelt je poslal kongresu židovskih bojnikov v Detroitu brzojavko, v kateri je pohvalil vlogo židov v Združenih državah. V brzojavki omenja, da so igrali židje v svetovni vojni in v prejšnjih ameriških vojnah veliko in koristno vlogo in da so tudi v miru dosti doprinesli do napredka USA ter njihove demokracije.

Nova država Adaj

ANTRIJOHIJA, 3. septembra. Danes se je sešel novi parlament sandžaka Alek sandrete (Iškender) in proglasil sandžak za samostojno republiko z imenom Adaj. Turški predsednik parlamenta je bil obenem izvoljen za prvega predsednika republike.

Dr. Izidor Cankar v Braziliji

BUENOS AIRES, 3. septembra. Jugoslovanski minister in izredni poslanik dr. Izidor Cankar, ki je akreditiran od naše vlade pri vladi Argentine, Urugvaja in Brazilije, je sedaj izročil svoje akreditivne listine tudi pri vladi braziljske republike. Poverilna pisma je osebno izročil predsedniku braziljske republike dr. Getulijanu Vargasu. V Buenos Airesu se je dr. Cankar ob tej priliki mudil več dni ter obiskal diplomatske zastopnike raznih držav.

Verski nemiri v Indiji

RANGOON, 3. septembra. Reuter. Med hindu in muslimani so nastali včeraj v raznih delih mesta spopadi, pri katerih sta bili 2 osebi ubiti in 16 ranjenih. Eden izmed ranjenecv je pozneje umrl. Na ulice so bile odposlane angleške čete, ki so kmalu napravile red in mir. Ti spopadi so zelo vznemirili meščanstvo, ker dokazujejo, da je konec verskega premirja med hindu in muslimani. Trgovci so prodajalne zaprli, ker se boje novih nemirov.

Uspel polet okoli Evrope

BERLIN, 3. septembra. Dvomotorno letalo, ki je odletelo včeraj jutraj iz Berlina na krožni polet nad Evropo, je že popoldne zopet pristalo na tempelhofskem letališču. Letalo je preletelo skupno 6200 km in je za kratke trenutke pristalo v Londonu, Parizu, Rimu, Bukare-

stični luči, da more vprašanje položaja posameznih narodnih manjšin izzvati najtežje mednarodne zapletitve, ali pa se vsaj lahko izrabi v namene, ki vodijo če že ne direktno, pa vsaj tik pred novo svetovno vojno.

Mi Slovenci, ki imamo tretjino svojih rojakov v položaju narodnih manjšin, smo na vseh teh vprašanjih zainteresirani sorazmerno celo veliko bolj kakor katerikoli drugi evropski narod, zato je naša dolžnost, da posvetimo problemu bodočega razvoja manjšinske usode vso svojo intenzivno pozornost.

—r.

Drobne vesti

PRISTANOK NEMŠKEGA LETALA PRI JARENINI.

Včeraj popoldne okrog štirih je blizu Jarenine v grabi, na travniku posestnika Repa zasilno pristalo nemško vojaško letalo, ki mu je zmanjkalo bencina. V letalu je bil le pilot, ki je izjavil, da je zašel na naše ozemlje. Takoj so se okoli letala pričeli zbirati radovedneži, vendar so ga orožniki takoj zastražili in javili pristank vojaški oblasti.

Danes dopoldne je šla na meslo pristanska vojaška komisija iz Zagreba, ki se je v treh avtomobilih peljala skozi Maribor.

OBESIL SE JE.

Danes jutraj so našli v drvarnici mrtvega znanega mariborskega starinarja Franca Samuha, stanujočega v Mlinski ulici števil. 1. Obupanec je poznal skoraj ves Maribor, posebno iz afere, ko je »pokopal« svojo mater, da bi prišel do zavarovalnine. Star je bil 58 let in se še ne ve, kaj je možno poglano v smrt.

4 leta za posilstva. Okrožno sodišče je obsodilo na štiri leta strogega zapora 20-letnega M. J. iz bližnje mariborske okolice, ker je lansko zimo posilil v razdobju nekaj mesecev tri dekleta, ki so se posamez vračala iz dela. Nadalje je v Loki na javni cesti ustavil z nekimi svojimi pajdaši dve delavki in jih nadlegoval. Zagovarjali pa se je moral tudi zaradi neklih tatvin.

Zveza Maistrovih borcev v Mariboru pripravlja ustanovitev odseka Maistrovih borcev v Studencih. Priprave za to so v teku. Ustanovni občni zbor bo najbrže že drugi mesec.

* »Ljubljana v jeseni«, jesenska prireditel Ljubljanskega velesejma, bo letos od 1. do 12. septembra. Za to prireditel je Generalna direkcija drž. železnice dovolila polovično vozno in sicer za potovanje v Ljubljano od 27. avgusta do 12. septembra, za povratek pa od 1. do 17. septembra. Na odhodni železniški postaji je treba kupiti poleg cele vozne karte do Ljubljane še rumeno železniško izkaznico za din 20. Na to izkaznico bodo v Ljubljani na velesejmu dali potrdilo o obisku in izdali velesejemsko legitimacijo, nakar ima obiskovalec brezplačen povratek. Jesenski velesejem bo podal sledeče: Mednarodno razstavo fotografije in filma. Umelno razstavo. Gospodinj-sko razstavo »Naši gostje«, ki jo priredi Zveza Gospodinj. Vzoren saden vrt. Razstava industrijskih in obrtnih proizvodov, med njimi tudi razstava pohištva. Razstava aeroplanov. Posebno velika bo razstava poljedelskih strojev, avtomobilov in motornih koles ter radio aparatov in pa razstava živilske industrije. Dne 1. in 2. sept. bo Državna razstava plemenskih psov. Tekma harmonikarjev se bo vršila 11. septembra. Obiskovalcem bo na razpolago tudi prijetno zabavišče in pa variete s prvovrstnimi atrakcijami.

ZAROTA V NEMŠKEM LETALSTVU.

BERLIN, 3. septembra. V letalskem ministrstvu je bil nedavno aretiran in zaplen znan nemški letalski major baron pl. Forster. Kakor se izve, ga je izdal neki poročnik, ki je odkril, da snuje Forster zaroto proti nemško-nacionalnemu socializmu. Berlinsko vojaško sodišče ga je zaradi tega obsodilo na 4 leta ječe, izključitev iz vojaške službe in izgubo vseh državljskih pravic. Major pl. Forster je bil že v svetovni vojni odlikovan kot velik bojevnik in častnik. Po prevratu se je umaknil v zasebno življenje, po zmagi nacionalnega socializma je pa bil leta 1933 reaktiviran. Kakor so odkrili, je snoval baron Forster prevrat v letalstvu, ki je bil naperjen proti sedanjemu političnemu režimu. Prav tako se trdovratno zatrjuje, da je bil aretiran tudi bivši minister in poznejši dunajski poslanik pl. Papen, toda ta aretacija je bila baje le v zvezi s tihotapljenjem valut.

VRNITEV HIMALAJSKJE EKSPEDICIJE.

RIM, 3. septembra. Včeraj so prispeli na povratku v domovino sem člani nemške himalajske ekspedicije. Ostali so ves dan v Rimu.

šti. Varšavi in Stockholmu. V letalu so bili: pilot, radiotelegrafist, mehanik in en gost.

ZAUSTAVLJENA NACIONALISTIČNA OFENZIVA.

ST. JUAN DE LUZ, 3. septembra. Iz republikanske tabora poročajo, da se je republikanskim četam posrečilo zaustaviti nacionalistično ofenzivo na estramadurski fronti. Republikanske čete so prešle davi v protinapad in vrgle nacionaliste iz večine prej izgubljenih postojank. Na ostalih bojiščih ni bilo pomembnejših bojev.

NOV KITAJSKI USPEH.

HANKOV, 3. septembra. Tudi najnovejši srčiti poizkus Japoncev, da bi se približali Hankovu, so Kitajci obrezuspešili. Čete, ki so jih Japonci skušali obkoliti, so s pomočjo novih ojačenj razbile japonske formacije in jih prisilile k umiku.

HANKOV, 3. septembra. Kitajske čete pri Hankovu so narasle na 1 milijon vojakov.

UTRJEVANJE ZAHODNE ITALIJSKE MEJE.

LONDON, 3. septembra. Italijani so pričeli z vso naglico utrjevati mejo proti Franciji, zlasti predel okoli Isole, katerega so morali v 48 urah zapustiti vsi Francozi in se preseliti na Francosko. V Parizu so pričakovali, da bo Italija pričela utrjevati svojo zahodno mejo, niso pa nikoli mislili, da se bo pri tem uporabljal tako nagel tempo.

NA GROBU KRALJA ALEKSANDRA.

BEOGRAD, 3. septembra. V štirih letih po tragični smrti kralja Aleksandra I. je obiskalo grob na Oplencu 1 milijon ljudi. Položenih je bilo nanj 24.000 vencev in 1000 kovinskih venčev.

ROOSEVELT OSTAL V WASHINGTONU

WASHINGTON, 3. septembra. Roosevelt je danes radi položaja v Evropi ostal v Washingtonu in ni odpotoval v Port Huron, kakor je nameraval.

ZASEDANJE ZVEZE NARODOV.

ŽENEVA, 3. septembra. Svet Zveze narodov se te dni sestane k svojemu jesenskemu zasedanju. Predsedstvo ima tokrat francoski zunanji minister Bonnet.

RAZDEJANJE NA JAPONSKEM.

TOKIO, 3. septembra. Poplava na Japonskem je zalila 140.000 hiš, 6300 pa jih je porušila. Potopilo se je radi tajfuna 71 ladij.

Novice

Za kos kruha na svoji zemlji

Socialna vprašanja ob novem šolskem letu

V nekaj dneh se bo vsula v naše mesto mlada rast in oživila njegove ulice. Videli bomo živahnost in dobro voljo naših mladih gorjanov, poljancev in goričanov. Le oni s prvim korakom v mestne šole prinesejo bolj vidno zaskrbljenost, ki pa se kmalu razprši.

Bolj trajna in leto za leto večja pa je zaskrbljenost staršev, ki bijejo notranji boj med željo in možnostmi, med ljubeznijo do otrok in neizprosno trdoto realnosti. Je to neviden, a toliko hujši boj, ki krade tisočim družinam marsikatero noč. Gre za strog račun: Bo li šlo? Se li šolanje izplača? Kje je jamstvo za kruh na vse velike izdatke, ki takó krhajo gospodarstvo? Malo jih je, ki jim taka vprašanja ne povzročajo nobenih preglavic, zelo mnogo, ki jih šolanje zelo obtežuje, največ in vedno več pa takih, katerih gospodarske razmere preprečijo šolanje mogoče najbolj nadarjenega otroka. To je zelo velika pasivna postavka našega kulturnega poglavja. Če nimamo sredstev, ne moreš v šolo. Sredstva so torej nad moralnimi pogoji. Če samo to dejstvo razgrinja revščino današnje družbe in priča, kako zre kulturno 20. stoletje na moralne dobrine ter jih smatra za popolnoma zasebno zadevo. Zdrava pamet pa govori, da je zapostavljanje in izločanje nadarjenih otrok od študija krivica ne-le njim, ampak še več narodni skupnosti, ker ji najboljši ne morejo poklanjati svojih mogoče velikih izsledkov, do katerih bi prišli le z dosledno izobrazbo. Borna koč, ki navadno rodi po naravi izvoljene, a po družbi izločene, ne more in ne sme služiti narodu. Ali bi bilo v količkah urejenih razmerah to mogoče?

Ljudstvo že umeva, da ni šolanje luksuz, ampak življenjska potreba. Starši ali oni delovnih slojev žrtvujejo na ravnost neverjetne odpovedi, da nudijo otrokom čim večjo izobrazbo, a nemalokrat so njihove žrtve le veliko razočaranje. Navadno trčijo na dvojno oviro: otrok ne napreduje, oziroma po dovršenem študiju ne dobi službe. Tukaj zadenejo v nedostatek, ki ga obravnavamo leto za leto, ko govorimo o izobrazbenem sistemu. Ne odklanjajo ga le pedagogi in starši, ampak še bolj življenje samo. V našem stolstvu je mnogo neživljenjskega. To pomeni, da se srčni smoter in vzgojni postopek križata z »duhom časa« ali z realnim življenjem. Tukaj je dvojica življenjsko pomembnih in odločilnih momentov: študij, ki gre kot prireditev vsakokratnim življenjskim zahtevam v vedno večjo specializacijo, in

otrok (gojenec) s svojo individualnostjo.

Specializirano življenje, zlasti gospodarsko, pa zahteva specializiranega ali boljše: takega delavca, ki ima za to posebno nagnjenje in duševne sposobnosti. Mladina naj bi že rano študirala to, za kar ima sposobnosti! Ali ni naravnost muka za učitelja in gojenca, ki gre skozi osem razredov humanistične gimnazije n. pr. nadarjen glasbenik, slikar, matematik? To je tudi največja potrata gojenčevih posebnih zmožnosti, oziroma najčistejših njih potlačenje.

Danes pa je veda že tako daleč, da moremo dognati otrokove duševne zmožnosti in mu s pomočjo psihoanalize in tehnike omogočiti njemu primerno izobrazbo. Tako bi ne bilo več z vso mogočo mešanico prenapolnjenih razredov, obremenitev učiteljev in gojencev in težkih razočaranj staršev. Ne bilo bi sedanjega izobrazbenega sistema, ki onemogoča organsko duševno gradnjo, ubija veselje in voljo gojenčev in meji že na fabriško produkcijo, kjer se obdelava in predelava mrtvo stvar. Posledice so nepreračunljive in porazne. Dotaknemo se onega paradoksa o nadprodukciji šolanega naraščaja. Nadprodukcija blaga, nadprodukcija ljudi ali: zmeda tukaj, zmeda tam. A je vendar ta in oni pojav zobovje enega in istega kolesa. Že neštetokrat je bilo naglašeno, da bi na naši zemlji ne bilo tega treba. Z enim samim mahom bi bilo to vprašanje rešeno. Ublažiti bi ga pa mogli, če bi le malo uklonili objestnost tujega kapitala in malo brzdali svojo pretirano obsirnost do njega, ki trpi tisoče »nenadomestljivih« zelo sumljivega porekla. Naša mladina, zaskrbljena za svoj obstoj, te in druge porazne primere prav dobro vidi. Zato je razumljivo in tudi naravno, da je že zgodaj »politična« in se tako zelo zanimala za socialne zadeve. S polno pravico se bori proti socialnim in tako tudi narodnim krivicam. Nekdanja idila, sanjavnost in sentimentalnost so se umaknile zvokom trde realnosti. Na vzgojiteljih je, da to psiho pri vzgoji uvažujejo. Razmere bičajo ene in druge, borba za individualni in skupni obstoj se stopnjuje tako da jo otiplje tudi mladina. Ali ni torej vsestransko utemeljeno, če ji s primerno besedo izpričamo, da jo razumemo; da jo pravilno bodrimo in seznanjamo z njenimi dolžnostmi in pravicami?!

Vedno in povsod pa se zavedajmo, da ima naša mladina pravico do primerne kosa kruha na svoji zemlji.

—o—n.

Čuvarji severne meje

Ob 30 letnici Škola v Slovenskih goricah

V dobi, ko je skušalo umirajoče avstrijsko z najkrivicejšimi odredbami in napadi na osebno svobodo poedincev v kralji uničiti komaj rojeno slovensko zvest, je peščica zavednih mož položila temelje sokolskemu delu v Sv. Lenartu, srcu Slovenskih goric.

Že 1906. leta so napredni občani na pobudo blagopokojnega notarja Frana Šupice izposlovali dovoljenje za ustanovitev telovadnega društva »Sokol«, a šele leto 1908 je rojstno leto društva. Takrat se je odbor pod vodstvom br. dr. Goriška odločno podal na delo. Zasi- žuran pa je bil obstoj društva šele, ko je br. starosta kupil svojo sedanjo hišo in uredil v prizidanem gospodarskem poslopju prostore za Sokola. Številni nastopi, igre in izleti so bili zunanji izraz življenja v tej dobi. Mnogo važnejše je bilo seveda delo v telovadnici.

Napoved vojne je uničila bujno življenje. Sokolsko društvo pri Sv. Lenartu je prenehalo z delovanjem, ker ni ostal niti eden bratov doma. Kdor ni bil vpoklican v vojakom, je kot veleizdajalec romal v grške zapore, kjer pa vse grožnje, vse ponudbe niso mogle omajati zvestih bratov. Doma je naščuvana nemškutarija izločala svoj žolč nad nedolžnimi družinami preganjancev. Težka je bila ta doba, polna trpljenja in sanopremagovanja. Samo trda sokolska šola je pripomogla, da so vsi vzdržali krivično preganjanje

in ostali zvesti misli, kateri so žrtvovali že toliko dela in naporov.

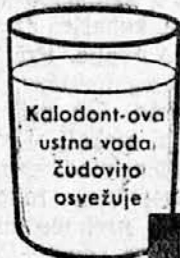
Po osvobojenju je prišlo društvo zopet delovati. Po prizadevanju br. staroste je pridobilo zgradbo nekdanjega »Turnvereina«, kjer si je uredilo društvene prostore in telovadnico. Prvotno nalogo, borbo proti nemščinstvu in narodni mlačnosti, so zamenjale nove, številnejše in težje. Želja, da bi sokolska ideja ponovno našla pot med najširše plasti naroda in to v mnogo širši obliki kakor pred vojno, je vzpodbujala društvo, da ni štedilo niti truda niti sredstev. Uspeh ni izostal. Danes so Slovenske gorice prepredele s sokolskimi četami, ki krepko delujejo pod okriljem matičnega društva pri Sv. Lenartu. Četudi so številne preselitve učiteljstva za trenutek ovirale uspešno delo, je takoj nastopilo izboljšanje, ko je matično društvo s pomočjo strokovnih tečajev usposobilo domačine, obrtnike in kmetijske fante za tehnično vodstvo čet.

Upravičeno bodo zato slavile Slovenske gorice svoj praznik. 30 let že vodi društvo starosta br. dr. Gorišek in načelnik br. Polič. Kdo ne bo pohitel, da čestita društvu, da izrazi bratsko občudovanje preizkušenima borbema.

8. september je pridržan Slovenskim goricam: Ta dan pohitite vsi med prijazno gričevje. Pokažite, da vam je ta kos zemlje tem bolj pri srcu, ker žive

Tudi kor-se-vidijo Vaši zobje v ogledalu lepi, je že možno, da zobni kamen na njihovi notranji strani vrši svoje uničevalno delo. Če hočete imeti ne samo bele, temveč tudi zobe brez zobnega kamna, tedaj uporabljajte Sargov Kalodont! To je v Jugoslaviji edina zobna krema, z učinkovitim sulfocinoleatom proti zobnemu kamnu.

SARGOV

KALODONT

Proti zobnemu kamnu

na njem čuvarji severne meje.

Povorka z nastopom bo 8. septembra ob 15. uri. Po nastopu bo narodna veselica. Zdravo!

NENAVADEN AVGUST

Avgust je bil letos izredno moker. Namesto vročega poletja, ki navadno zavzema julij in avgust, smo imeli v tem mesecu 21 deževnih dni, kar je vsekakor neugodno vplivalo na kulture in oviralo delo — košnjo in spravljane krme, poljska in vinogradniška opravila i. dr. — Nižje lege s težko zemljo trpijo na preobilici vlage, ki vpliva zelo kvarno na rast in pospešuje različne bolezni, pred vsem na fižolu (rja) in krompirju (gniloba). Koruza se vlaga sicer uspešno upira, vendar je zaostala letos v zoritvi. Posebna skrb pa tlači vinogradnike, ki polagajo letos na trto toliko upanje. Nastavek je res povsod izjemno lep in pretežno zdrav. Odločal bo september: če bo lep, bo količina pridobivala na kakovosti, v nasprotnem primeru pa preti nevarnost pokanja in gnitja.

Svojim cenjenim naročnikom sporočamo, da drugi teden naš list zaradi praznikov ne bo izšel niti v torek, niti v četrtek, zaradi česar jih prosimo, da svoja naročila za »Večernik« v ponedeljek in sredo čimprej izvrše.

o Knežinja Olga se je včeraj dopoldne pripeljala v Kranj. V njenem spremstvu so nj. vis. kneževiča Aleksander in Nikola ter vojvoda in vojvodinja Kentska.

o Poklonitev obrtništva. Zveza obrtnih društev dravske banovine v Ljubljani priredi v dneh od 15. do 17. okt. potovanje slovenskega obrtništva na jug. V nedeljo 16. okt. dopoldne se bodo obrtniki poklonili na grobu blagopokojnega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. V Beogradu si bodo nato ogledali 1. jug. obrtno razstavo. Prirejen bo tudi sestanek s tamkajšnjimi obrtniki. Iz Ljubljane bo šel poseben brzovlak. K potovanju se lahko prijavijo vsi stanovi, zato bo to lepo priliko marsikateri prijatelj obrtništva izkoristil in se priključil njihovemu romanju na Oplenac.

o V jeseni bo na velesejmu spet veliko nagradno žrebanje. Že spomladansko brezplačno nagradno žrebanje na velesejmu je zbudilo obilo zanimanja. Zato se je velesejska uprava odločila, da pripravi tudi obiskovalcem jesenskega velesejsma od 1. do 12. septembra nagradno žrebanje z bogatimi darili. Vsak obiskovalec velesejsma, izvzemši oni s permanentno ljubljansko legitimacijo, je brezplačno deležen žrebanja. Odtrga naj samo kupon od vstopnice, napiše nanj svo-

je ime in ga vrže v pripravljeno zapečateno žaro.

o Nevarno se je obtočila akademičarka Kofof Nada iz Ptuja. Bila je na potovanju v Italijo, kjer je padla s kolesa, tako nevarno, da ji je zdravnik moral sešiti rano. Ko se je vrnila domov, se je vnela že zaceljena rana.

o Drvarjeva nesreča. Pri Sv. Lovrencu na Pohorju se je ponesrečil 43 letni drvar Tomaž Ahej. Pri spravljanju lesa je možu bukovo deblo padlo na desno nogo in mu jo zdrobilo. Aheja so prepekljali v mariborsko bolnišnico.

o Nova postojanka Maistrovih borcev. V nedeljo dopoldne bodo pri Sv. Marijeti pri Moškajncih ustanovili odsek mariborske Zveze Maistrovih borcev. Na zborovanju bosta poročala zastopnika Zveze Maistrovih borcev v Mariboru gg. Lipuš in dr. Irgolič.

o Dvajsetdnevni poučni gostilničarski izlet, ki ga priredi z odhodom iz Ljubljane Državna gostilničarska zveza po Švici in Nemčiji, je preložen na 17. september. V autobusu je še nekaj mest prostih. Pojasnila daje Zveza gostilničarskih združenj v Ljubljani.

o Kitajci v Ljubljani. Zadnje čase, ko časopisje piše toliko o Kitajski, rasto simpatije do Kitajcev, ki se tako žilavo upirajo vsiljivemu »prijateljstvu« svojih sosedov. Nekaj teh simpatij smo prenesli tudi na sinove nebeškega cesarstva, ki nastopajo v velesejskem varietetu.

DRŽAVNA RAZREDNA LOTERIJA.

Sedemnajsti dan žrebanja 36. kola so bile izžrebane sledeče številke:

100.000 Din	360113	51496	53872	99933
60.000 Din	18828	58721		
40.000 Din	47571			
30.00 Din	82583			
25.000 Din	99509			
20.000 Din	68016			
15.000 Din	18914			
12.000 Din	6350	16363	48301	
10.000 Din	12408	16182	19008	68646
	78917	82708	95448	
8000 Din	1793	15793	21681	44367
	73914			64545
6000 Din	3379	24724	53017	48031
	64498	75324	75746	78829
	78946			88901
5000 Din	7890	12139	14428	20035
	37311	39564	41976	47025
	61531	63282	73853	87571
3000 Din	2560	3972	4093	8759
	37643	45001	45999	48558
	81704			60210
				69639

Pooblaščen glavna kolektura drž. razredne loterije bančna poslovalnica BEZJAK. Maribor, Gosposka ulica 25.

o. Židovski emigranti bi radi kupili Pirichovo usnjarno v Ptuj. Po Ptuj mnogo govorijo o tem, kdo bo zdaj kupil Pirichovo usnjarno, ko je nista smela kupiti dva Žida, ki sta emigrirala iz Nemčije. G. Pirich se bo namreč preselil iz sedanjih prostorov v prenovljeno tovarno bivšega čevlarskega podjetja »Petovica«, staro tovarno pa prodaja. Omenjena Žida sta bila pripravljena kupiti tovarno in jo preurediti v predilnico, ki bi takoj v začetku zaposlovala baje 200 delavcev.

o Premeščeni so: Iva Kosta-Pucelj, meščanska šola v Brežicah v istem svojstvu na meščansko šolo v Šoštanj; Fr. Šegula, učitelj I. deške meščanske šole v Mariboru na meščansko šolo v Bački; Oktavij Sušanj, prometni uradnik 8. skupine s postaje Slovenska Bistrica na postajo Maribor glavni kolodvor; Viktor Petje, prometnik 8. skupine s postaje Kočevje na postajo Brezno-Ribnica; Filip Enzenberger, prometnik 9. skupine s postaje Celje na postajo tovarni kolodvor Fala, nadzorna postaja Ruše; Ludvik Frankovič, pomožni strojevodja 10. skupine iz kurilnice Maribor v kurilnico Logatec pri Edmund Ladiha, pomožni prometnik 10. skupine s postaje Petrovgrad na postajo Hoče.

o Zborovanje kinopodjetnikov. Včeraj dopoldne je bilo v Ljubljani zborovanje Zdrženja kinematografskih podjetnikov. Razpravljali so o neizvedljivem sklepu za zaračunavanje članarine, ki naj bi se pobirala od podjetij po pol promile od brutto dohodka. Ta sklep redne skupščine so morali razveljaviti, ker je bil neizvedljiv. Sklenili so individualno zaračunavanje članarine pri posameznih podjetjih, tako da ostane osnova brutto dohodek. Minimalna članarina je 120 dinarjev. Proračun so zvišali od 12.000 na 15.700 din. Važna je bila razprava o previsokih takсах na kino vstopnice. Posebna deputacija Zdrženja kino podjetnikov bo 14. septembra obiskovala predsednika vlade dr. Stojadinoviča in notranjega ministra dr. Korošca. Ta dan bodo vsi kinematografi zaprti. Glavna skupščina bo 12. septembra v Beogradu.

o Tatvina zlatnine v Celju. Včeraj opoldne je nekdo vlomil v stanovanje uradnika Franca Novaka na Lavi v Celju in mu odnesel za 3000 dinarjev zlatnine.

o Divje svinje v škocjanskih gozdovih. V zadnjih mesecih se je v škocjanskih gozdovih zaredilo mnogo divjih svinj, ki delajo kmetom na polju veliko škodo. — Prizadeti prosijo županstvo, da ukrene vse potrebno, da se žival zatire.

NEVAREN VLOMILEC IN TAT UJET

Ko se je 30. avgusta vračal o polnoči iz službe z vlaka poveljnik ormoške orožniške postaje, je opazil kolesarja, ki je brez luči na kolesu dirjal od mesta proti dravskemu mostu v smeri proti Hrvaški. Ko je bil ustavljen, je najprej trdil, da je čevljar iz Ormoža. Toda mož se je zdel orožnikom sumljiv in odpeljali so ga na orož. postajo. Kmalu je priznal, da je ukradel po raznih krajih v Sloveniji 5 koles in izvršil 12 vlomov. Piše se Gognavec Bernard in je doma iz Mirne peči pri Novem mestu. Presedel je v mariborski kaznilnici že 5 let v družbi s Kodrom in Pintaričem, vendar pa zadnji čas z njima ni bil v zvezi. Z njegovo aretacijo je pojasnjena tudi kraja, ki jo je obdolženec izvršil pri slugi trgovca Kulariča, ki mu je ukradel 2 obleki in kolo, oboje vredno okrog 2500 dinarjev. Tudi Gognavca so odpeljali orožniki v mariborsko jetnišnico.

NOVE ARETACIJE VINIČARJEV

Pred mesecem dni je predala ormoška orožniška postaja okrožnemu sodišču v Mariboru več tatov, ki so pokradli blaga in denarja skupno za 180.000 dinarjev. Te dni pa govori vsa daljna okolica o novih aretacijah, ki sta jih izvršili orožniki postaji v Ormožu in Ivanjki. Že dolgo so imeli orožniki na sumu viničarja Šnajderja Jožefa iz Runice pri Ivanjki. Ko je dne 29. avg. zasliševal orožniški poveljnik Leonard Radoš osumljenca, je ta priznal, da je izvršil več vlomov in krajev, s katerimi je oškodoval lastnike ukradenih predmetov za okrog 5000 din. Ukradel je nekemu kmetu med drugim tudi 80 kg težkega prašiča, ki ga je doma zabil in pripravi, da si je privoščila vsa viničarje-

va družina obilno pojedino. Šnajder je izdal še dva svoja pomagača in sicer viničarja Rožiča Karla in Žinka Jožefa, sina majhnega kmeta. Orožniški kaplar Čejović Bogić je aretirala oba v vasi Orešje v ptujskem okraju. Priznala sta več vlomov in krajev, ki sta jih izvršila v vinskih kletih. Jemala sta si obleko, vino, včasih sta pobrala tudi kakšno kokoš. da je vino bolj teknilo. Vse pa je bilo vredno le okrog 2000 dinarjev. Vsi obdolženci so sploh kradli — kakor kaže preiskava — kar sproti, kar so pač mogli, da si pomagajo iz bede, v kateri žive viničarji po Štajerskem. Danes so prepeljali orožniki vse tri v Maribor, ker jih ormoško okrajno sodišče ni hotelo sprejeti.

n. Razcveteli kostanj — znanilec zgodnje zime. Pred zagrebškim vseučiliščem so pognali nekateri kostanji mlado listje in nežne cvetove. Ljudska govornica pripoveduje, da »to ne pomeni nič dobrega«. Naznanjalo bi naj zgodnjo in hudo zimo, kar je do neke mere verjetno, saj so se tudi že lastovke začele seliti iz naših krajev ter je pred kratkim časom zapadel po Koprivnici gost sneg.

n. Zastrupila se je s kaktusom in umrla. Neka 74 let stara kuharica iz Samobora je gojila krasno cvetje. Pri zalivanju rož se je zbodla na kaktusu. Skrajša se ni zmenila za vbod, čez nekaj časa pa ji je začela roka otekati. Prepeljali so jo v zagrebško bolnišnico, kjer pa ni pomagala več niti amputacija roke, kajti zastrupljenje se je že prehudo razširilo in je starica umrla hitre smrti.

n. Zveza nemških manjšinskih kulturnih ustanov je odprla v Novem Vrbsu posebne tečaje, na katerih se bodo izobraževala nemška dekleta v gospodinjstvu.

n. Trojčki. Vaščanka Katica Puljič iz Ferketinca je porodila trojčke; dva otroka sta bila ženskega, eden pa moškega spola. Dekleti sta takoj po porodu umrli, dočim je fantek ostal. Porodnica je stara 35 let, a poročila se je s 16 leti.

n. 20 milijonov dinarjev za zidavo šol v Bosni. Največje število nepismenega prebivalstva je v Južni Srbiji, Bosni in Hercegovini. Kaže, da bo to vprašanje vsaj do neke mere rešeno. V Bosni in Hercegovini bodo zgradili več osnovnih in srednjih šol; vsota 20 milijonov, ki jo bodo uporabili za zidave, pa bo vzeta iz fonda za javna dela. V Sarajevu bodo zgradili novo šerijatsko (versko muslimansko) gimnazijo in popravili nekaj šolskih poslopij. Nadalje bodo del tega fonda uporabili za novo žensko gimnazijo, ostanek pa za osnovne šole po podeželju.

n. »Človek s 100 imeni«. V Banja Luki je policija aretirala znanega in nevarnega prevaranta in falzifikatorja Ivana Bogovića. Bogović se je pojavljal kjerkoli po Dalmaciji, Sloveniji, Bosni in Hrvatski, se izdajal za potnika te ali one firme in izvajal denar. V vsakem kraju se je predstavil pod drugim imenom; največkrat pod imenom Ivan Gregur in Ivan Gregorić, kot zastopnik dveh znanih tvrdk: Gavrilovića iz Petrinja in Teokarovića iz Paraćina. Policija ga je aretirala s pomočjo njegove ljubice. Stražnikom je priznal okrog 80 vlomov in še izjavil, da ga ni pečata, ki ga ne bi zmoget ponarediti.

n. Kmetje grade sami šolo. V Poljicah pri Karlovcu so kmetje vkljub temu, da je kraj močno pasiven, zbrali toliko denarja, da so lahko začeli z zidavo vaše osnovne šole.

n. Naše narodne pesmi, plesi in noše. V Novem Sadu je dvajset agilnih kulturnih delavcev ustanovilo društvo »Jugoslovansko kolo«. Društvo bo propagiralo med našim ljudstvom narodne pesmi, noše in ples. Nadalje namerava v Novem Sadu organizirati velik ljudski festival naše pesmi, plesov in noš.

n. Dovoljen časopis. Notranje ministvo je dovolilo uvažanje in širjenje praškega »ABC Prager Illustrirte«.

n. Vlomilci odnesli skrite tisočake. Kmet Anton Pintarič s Klenovnika ni zaupal svojega denarja hranilnicam, a tudi pred domačimi ga je skrival, da ni nihče v hiši vedel, kje je denar. Pred kratkim pa so vlomili ponoči v njegovo hišo oboroženi razbojniki ter pretaknili vse, da bi našli denar. Končno so odtrgali deske na tleh in odkrili skrinjo s 1000 dinarjev. Razbojnikov še niso dobili.

Maribor

„Stalinov kot“ nemške knjige in graška »Tagespost«

Graška »Tagespost« je objavila v zadnjih mesecih več poročil iz Jugoslavije in tud. Slovenije, ki jim moramo priznati, da so bila objektivna. Posebno smo pa pozdravili članek dr. Camila Morocuttija, v katerem je pogumno priznal, da je naša Podravje slovensko in je vsako drugačno mišljenje zablodno. Tembolj se zato moramo čuditi sestavku, ki smo ga čitali v njeni izdaji od 31. avgusta na 4 strani pod naslovom »Die Stimme des Tages«, o katerem res ne vemo, ali je potegavščina ali le posledica slabih očal.

»Tagespost« ne trdi nič več in nič manj kakor to, da je bil na letošnjem Mariborskem tednu posvečen poseben kot tudi Stalinu in boljševiški propagandi. Ta trditev pa ji služi potem tudi za podkrepitev in posebno osvetlitev vsega, kar trdi še dalje. Med temi trditvami je tudi ta, da so morale mariborske knjigarnice za časa Mariborskega tedna odstraniti iz izložb vse nemške knjige in da so slovenski akademiki napadali nemške. — »Tagespost« se na koncu sprašuje, ali niso tu morda na delu »druge sile«, kajti »Stalinov kot« na Mariborskem tednu vzbuja nehote take misli...

»Stalinov kot«! Da, »Tagespost« ima prav: na letošnjem Mariborskem tednu je bil zares posvečen poseben kot Stalinu, toda v tistem kotu ni bilo razstavljenega nič drugega kakor knjiga »Stalin«, ki jo je napisal pobegli sovjetski diplomat Di-

mitrijevič, izdala pa v prevodu univ. prof. Preobraženskega (ruskega emigranta) in univ. asistenta Bizjaka Tiskovna založba v Mariboru. To delo je pa tako protiboljševiško, da je smelo iziti in biti razstavljeno v posebnem »Stalinovem kotu« tudi v nacionalno-socialistični Nemčiji! Da bo pa »Tagespost« še bolj spoznala gorostasno pomoto svojega informatorja, ji izdamo, da je tisti »Stalinov kot« aranžiral in stražil bivši ruski carski oficir.

Kakor s »Stalinovim« kotom, je potem tudi z vsem drugim, kar »Tagespost« še piše. Vsak Mariborčan in tujec, ki je bil kdaj v Mariboru ve, da nemške knjige v mariborskih knjigarn ne le nikoli, tudi ne za Mariborski teden niso bile odstranjene, ampak da imamo posebno v Gosposki ulici take, ki imajo svoje izložbe urejene tako, kakor bi jih imele prav lahko tudi v Gradcu ali na Dunaju. Slovenska knjiga zaide v te izložbe le malo, kaj, a še tedaj se kar izgubi med izključno nemškimi. Ako so pa nastale katke kontraverze, o katerih pa tu nič ne vemo, med slovenskimi in nemškimi akademiki, prav gotovo ni bil vzrok samo to, da so tisti akademiki bili Nemci. Samo zaradi tega ker je Nemec, v Mariboru še nihče nikoli ni bil napaden. Biti je moralo v ozadju gotovo še »nekaj drugega«.

Ekskurzija v mariborsko „podzemlje“

Človek si včasih nujno zaželi spremembe. Za trenutek se naveliča tistega plitkega, vsakdanjega življenja, tiste sile, ki enakomerno vleče voz življenja po že zvoženih tirih. V takih trenutkih zahrepeniš po novi okolici, novih obrazilih in novih vtisih.

V takem razpoloženju sem hotel vsaj za hip pogledati za vrata mariborskih beznic, kjer se ne pretaka le mestna umazanija, temveč morda še v večji meri — mestna revščina.

Trije sedimo za mizo. Gostilničar pokliče dekle, ki se nam že pri vratih smeje. Toda njen smeh je vidno nenaraven. Saj je še skoraj otrok. V njenih očeh ni pogleda, po katerem jih že od daleč spoznaš. Boječe se vsede za mizo, a meni vrtajo v možgane vprašanja, kaj je gnalo mladenko na spolzko pot?

»Koliko si stara, punca?«

»Sedemnajst...«

»Sedemnajst... in v tem razvpitem

lokalu... kdo je kriv?...

Žalostna gleda predse. Oči so vlažne in ustnice blede.

»Ko sem bila stara deset let, se je oče obesil. Mati je odšla čez dve leti za njim. Potem sem delala v tovarni. Sto petdeset dinarjev sem zaslužila na 14 dni. Za življenje premalo, za smrt preveč. Pustila sem službo in zdaj...«

»Koliko časa si že pri tem poslu?«

»Šest tednov. Včasih mislim, kaj bo menoj na starost. Takrat se zjočem na skrivaj, da bi se mi prijateljice ne smejale. Teško je življenje... Rada bi delala, toda kaj in kje?...

V molku smo še enkrat premerili njeno bedno življenje. Ljudje jo obsojajo. Polagoma bodo odmrli njena čustva za vse, kar daje človeku — Človeka.

Taka je njihova usoda. Mi pa le plujemo nanje, mesto da bi zagrabil problem tam, kjer bi bilo edino pravilno — pri toliko opevani socialnosti.

TUDI TRG V ZNAMENJU PRVEGA.

Zaspanost, ki je zadnji čas vladala na trgu, je danes pregnala še dokaj spodobno vreme, še bolj pa datum. Danes je pač šele tretjega in meščani si prvo nedeljo v mesecu privoščijo nekoliko »nad normalno«. Tudi toliko barantanja danes ni bilo in se gospodinje niso preveč »zgrazale« nad draginjo, če je kmetica dala za kronico kak perešček peteržiljčka manj.

Vsega je bilo dovolj. Mesa, zelenjave in sadja. Zlasti je bilo mnogo paprike, precej stročjega in ne dosti manj zluščenega fižola, krompirja in ohrovt. Od gob je bilo največ lišičk, ki so bile razmeroma cenene. Paradizniki imajo že precej časa stalno ceno 3 din kg. Kumarič za vlaganje si dobil 8—10 za dinar. Izredno mnogo je bilo tudi naribanih jedilnih buč. Nekoliko je pa popustil čebulni trg.

Grozdje zavzema vsak dan več stojnice. Tudi poceni je že, saj je prav dober po 6 din kg. Črnih jagod je še vedno precej, cena pa se je dvignila od 2 na 3 dinarje liter. Malin pa ni veliko in je zato tudi cena razmeroma visoka, 4 din liter. Brusnic je bilo nad potrebo, vendar cena ne pade izpod 7 din za liter.

Na trgu prodajajo kmetje tudi mleko. Zdi se pa, da prelivanje iz steklenice v steklenico v prahu, ki ga dvigajo kupovalci in prodajalci zlasti ob sredo in soboto, ni preveč higienično. Morda bi se dalo napraviti »kompromis«.

Za zaključek: upamo, da so bili danes zadovoljni prodajalci in gospodinje, ki so se dobro založile za danes, še bolj pa za jutri...

ČE DOBI POBREŽJE, DAJTE SE TEZ-NEMU VODOVOD.

Nedavno smo poročali, da je pobreška občina pričela akcijo za napeljavo vodovoda na Pobrežju. Načrt bodo uresničili že v prihodnjih mesecih. Občina naj ne pozabi na Tezno, ki pripada tudi njej. Tezenski davkoplačevalci bi prav tako bili radi deležni te dobrine. Vodnjaki na Teznem poleti potrebam niti ne zadoščajo in je voda ob suši kalna ter nezdrava. Ko bo pobreška občina gradila vodovod na Pobrežju, bo ugodna prilika za napeljavo vodovoda tudi na Tezno. To še tem bolj, ker je tako blizu vodovodne centrale. Enaki davki, enake dobrine!

TEŽNJE MARIBORSKIH GOSTINSKIH PODJETIJ.

Včeraj je bila v prostorih Zdrženja gostinskih podjetij v Mariboru seja upravnega odbora pod predsedstvom kavararja g. Klešiča. Na dnevnem redu so bile za naše gostinstvo zelo važne zadeve. Upravi odbor je odbil več prošni za podelitev novih koncesij. Važna je bila razprava o trošarinskem vprašanju in o ponovnem porastu šušmarstva ter tihotapstva z vinom. Proti temu so podvzeli ostre ukrepe potom Zvezine urave v Ljubljani. Mariborsko Zdrženje gostinskih podjetij bo v kratkem priredilo ku-

harski in servirni tečaj v večjem obsegu za svoje članstvo in za zasebne interese. Za pouk serviranja v strokovni šoli bo Združenje nabavilo nov inventar. Glede davščin, ki so se na seji temeljito obravnavale, so ugotovili pri mnogih neupravičen porast letošnje davčne osnove. Zato bo Združenje v teh primerih posredovalo. Razpravljali so tudi v takšah avtorske centrale Ujme in pričakuje Združenje o tem vprašanju Zvezinega poročila.

MEŠČANI!

Njegovo Veličanstvo kralj Peter II. praznuje v torek dne 6. septembra svoj rojstni dan. Da pokaže Maribor tudi na zunanji čustva ljubezni in vdaonosti do svojega kralja, vabim meščane, da okrasijo že v ponedeljek popoldne svoje hiše z zastavami, kar bo storila tudi mestna občina na vseh svojih poslopijih. Obenem vabim meščane, da se udeležijo božjih služb, ki se vršijo v torek in sicer v stolnici ob 8. uri, v pravoslavni kapeli ob 9. uri in v evangelijski cerkvi ob 10. uri. — Zupan; dr. Alojzij Juvan, s. r.

VEČ ZANIMANJA ZA KOZJAK.

»Putnik« si bo pridobil za zgodovino našega obmejnega ozemlja posebnih zaslug, če svojo pozornost obrne še na Kozjak. To ozemlje, v svoji celoti vzeto, je za tujski promet takorekoč še ledina, kar velja tudi za zimski šport. Več ko profitaravno bi bilo, če bi tudi Kozjak ne mogel zimskemu športu nuditi primerne in hvaležnih prilik. — Je pa Kozjak še ledina tudi za naše fotografe amaterje. Njihovi ljubljanski tovariši so pred leti pričeli sistematično in organizirano prebijati led za uvajanje tujkega prometa na Dolenjskem, in sicer z naravnost obnavljanjem vrednim uspehom. Naj bi njihovem zgledu sledili tudi naši amaterji posebnost glede Kozjaka. Prav zdaj se pričinja najlepša prilika za to. Seznam posebnosti privlačnih krajev se pripravlja.

m Slovo upravnik mariborske carinarnice. Iz Maribora odhaja priljubljeni upravnik tukajšnje carinarnice g. Živko Mihajlovič na novo službeno mesto v finančno ministrstvo. V teku 5 let, kar je

Vse šolske knjige

služboval v Mariboru, si je pridobil g. Mihajlovič zelo mnogo prijateljev, med katerimi je znan po svoji prijetni družabnosti. Med uradništvom je bil vedno pri ljubljani kot dober in pravičen predstojnik.

m Mariborski akademiki gradijo okrevališče na Pohorju. Že pred tremi leti so pričeli mariborski akademiki akcijo za gradnjo planinskega okrevališča na Pohorju. V ta namen so zbirali čiste dobičke vsakoletnih akademskih plesov in pričeli graditi. Novo okrevališče bo pod Roglo na Pohorju. Stroški so proračunani na 50.000 dinarjev, za dograditev akademskega doma pa je potrebno še 20.000 dinarjev. Akademiki ne dobijo nobenih podpor niti od občine niti od države, pa tudi mariborska podjetja ne kažejo pravega razumevanja za požrtvovalno delo naših akademikov.

m Tržno nadzorstvo ima premalo osebja. Delokrog mariborskega tržnega nadzorstva je zelo obsežen. Če bi hoteli organi tržnega nadzorstva svojo nalogo polnjevati, kakor jim dolžnost velevala, bi bilo potrebno osebje tržnega nadzorstva pomnožiti. Samo za stalno zunanjo kontrolo bi bili potrebni štirje organi. — Zanimivo je, da je sedaj manj osebja pri mariborskem tržnem nadzorstvu, kakor pa pred 15 leti.

m Kaj je s sadno razstavo? Lani je v Mariboru priredila banska uprava sadno razstavo, ki je zelo dobro uspela. Kakor doznavamo, letos banovina te razstave ne namerava prirediti. Za Maribor in njegovo zaledje, kjer je sadjarstvo doma, pa bi bila taka razstava izredne važnosti. Zato naj sadjarji sami skušajo pripraviti sadno razstavo, banovina pa bo pri tem gotovo pomagala.

m Poštna dostava pri Sv. Križu nad Mariborom. Kar vrstijo se pritožbe prebivalstva pri Sv. Križu nad Mariborom zaradi nezadovoljive poštne dostave. — Tamkajšnji prebivalci dobe samo dvakrat

tedensko pošto, četudi je le dobro uro hoda do njih. Želja je, da mariborska poštna uprava to vprašanje reši.

Klote za šolske plašče à din 14,-, 16,-, 18,-, 20,-. V veliki izbiri nudi **ŠRAJ JOSIP, MARIBOR.** Palača banovinske hranilnice.

m Sezona na Mariborskem otoku se bliža koncu. Nestalno in večinoma deževno vreme bo letos predčasno zaključilo kopalno seono na Mariborskem otoku. Zvesti kopalšču so ostali le še nekateri utrjeni Sokoli in skavtje. Drugih kopalcev skoraj ni več. Avtobusni promet z otokom je že ukinjen in kakor vse kaže, bodo morali kopalšče, če ne bo še nekaj lepih, toplih dni, predčasno zapreti.

m Lastavice se že poslavljajo. Predčasen nastop jeseni in neprestanega dežja je povzročil, da se letos lastavice tako zgodaj poslavljajo od nas. Te dni so zlasti v mariborskem predmestju lastavice kar v jatah odletele proti jugu. Pravijo, da bo letos dolga in ostra zima.

m V dr. Lašičev obmejni sklad, ki ga je ustvarila moška podružnica CMD v Mariboru, so do začetka avgusta razni darovalci nabrali skupaj din 6773. Odbor izreka vsem darovalcem zahvalo ter prosi vse tiste, ki še niso reagirali na poslano položnico, naj tudi store po svoji gnotni zmožnosti narodno-pietetno dolžnost. Odziva pričakuje tudi pri članih »prleške družine«, kateri je bil pok. dr. Lašič dobrohotni voditelj in očka.

m Kamen v oko. Med igro je v Zgor. Radvanju neki deček vrgel svojemu prijatelju 10 letnemu Andreju Zalarju kamen v desno oko. Andrej ima prebito očesno kost in je oko v nevarnosti.

m Kolesar, ki le žel gledat nemško letalo, se je ponesrečil. Ko je včeraj popoldne blizu Jarenine zasilno pristalo neko nemško letalo, je na kraj pristanka prišlo zelo mnogo radovednežev. Tudi 24 letni viničar Ivan Kačič se je vsedel na kolo in se odpeljal proti Jarenini. Na nekem ovinku je kolesar zaradi prenatle vožnje zavozil v obcestni jarek. Pri padcu si je Kačič zlomil levo roko in se ranil na glavi.

m Gobe bodo odslej na trgu zdrave in sveže. Vsa zadnja leta so se mariborske gospodinje pritoževale, da na trgu dobijo tudi črvice in neužitne gobe. Tržno nadzorstvo pa je sedaj v tem oziru napravilo popolen red na mariborskem

nove in rabljene kakor tudi vse šolske potrebščine

trgu. Vse črvice in neužitne gobe organi tržnega nadzorstva uničijo, tako da je nemogoče, da bi iste gobe posušene prišle ponovno na trg. To bo koristilo tudi našemu izvozu gob in so se cene že znatno dvignile.

m Koncertna rubrika. Vstopnice za koncert pevskega zbora »Binički«, ki bo prihodnjo sredo, se od danes naprej prodajajo pri Putniku.

m Glasbeni nastop. Glasbeno društvo »Pošta« iz Maribora priredi v nedeljo izlet v Podovo. Za nastop pri Baumanu je veliko zanimanje.

m Klub absolventov trgovske akademije sporoča, da je izlet določen za 4. septembra, radi slabega vremena preložen na nedoločen čas.

m Stalno tajništvo Zveze Maistrovih borcev. Zveza Maistrovih borcev v Mariboru šteje že okoli 1600 članov. Zato je njeno poslovanje zelo obsežno, nima pa še stalnega tajništva. Na zadnji seji je upravni odbor ZMB načelno sprejel predlog, da se v Mariboru čim prej ustanovi stalno tajništvo, kjer bodo člani dobivali vse potrebne informacije. Predvidoma bo tajništvo ZMB v Narodnem domu.

m Razglas. Mestna občina mariborska bo sprejela na svoje stroške 40 otrok revnih staršev iz IV. mestnega okraja (koroško predmestje) (v nujnih slučajih tudi iz I. mestnega okraja) v otroški vrtec č. šolskih sester v Samostanski ulici. Sprejemali se bodo le otroci od 4 do 6 leta. Ravni starši, ki prosijo za sprejem otroka, naj se zgledajo ob uradnih urah v socialno-političnem oddelku mestnega poglavarstva Rotovski trg 9 do 6. septembra t. l.

m Zveza Maistrovih borcev v Mariboru vabi svoje člane, da se polnoštevilno udeležijo prijateljskega sestanka, ki bo

m Obrtno nadaljevalna šola v Mariboru naznanja, naj pridejo vajenci in vajenke po dodeljene listke na mestno poglavarstvo v dneh 8., 9. ali 10. t. m. od 9. do 11. ure.

v ponedeljek 5. septembra 1938 ob 8. uri zvečer v prostorih gostilne Zohar na Tržaški cesti št. 3.

m Vodstvo glasbene šole Glasbene Matice v Mariboru prejema naknadne prijave gojencev vsak dan v uradnih urah, ki so v ponedeljek, torek, četrtek in petek od 15.—16. ter v sredo in soboto od 11.—12. ure.

m Klub absolventov trgovske akademije v Mariboru prosi vse podjetnike, naj se v slučaju, če potrebujejo za svoja podjetja in pisarne strokovno izobražene moči, obrnejo na klub, ki bo vedno z veseljem pripravljen dati vse potrebne podatke in informacije. Ponudbe naj se naslovijo na tajnika kluba: Zalar Slavko, Kmetski hranilni in posojilni dom, Maribor.

Blago za damske obleke v novih modnih barvah pri Josip Šraj, Maribor

m Sprejem dece v mestna dnevna zavetišča. Tiskovine za prošnje v svrhu sprejema dece v mestna dnevna zavetišča se dobe pri mest. soc. političnem uradu na Rotovškem trgu, pri upravi mest. mladinskega doma v Koroščevi ulici ali pri upravi zavetišča za V. mestni okraj v Magdalenski ulici. Izpolnjene prošnje, potrjene od šol. upraviteljstva in mladinskega predstojnika, je oddati 9. ali 10. t. m. pri upravi mladinskega doma ali pri upravi zavetišča za V. mest. okraj. Deca, ki bo sprejeta, bo pravočasno obveščena potom upraviteljstva šole, ki jo obiskuje. Sprejeta deca pride v zavod 16. t. m. po pouku in sicer po možnosti v spremstvu staršev.

m Združenje pekovskih mojstrov v Mariboru naznanja, da so prodajalne kruha na državni praznik, dne 6. sept. in na Marijin praznik, dne 8. sept. popoldne zaprte.

m Kopalšče Mariborski otok uvaža celodnevne ture in veljajo dopoldan kupljene vstopnice ves dan.

m Park koncer bo jutri od 11—12 ure. Igra vojaška godba.

* Nanos. V ponedeljek, 5. t. m. ob 8. uri zvečer odborova seja in važen sestanek pevcev v društvenih prostorih. Pridite polnoštevilno!

* Gostilna Weber Pobrežje vrtna veselica.

Knjigarna V. HEINZ Maribor, Gosposka ul. 26

* Maribor bo tudi letos na svečan način se oddolžil spominu Blagopok. Vitez. Kralju Aleksandru I. Ujedinitelju. Društvo »Jadran« priredi v soboto 8. oktobra ob 20. uri v frančiškanski cerkvi spominski koncert. Sodelujejo gdčna J. Kalčeva — vijolina, g. Orglar orglje, g. K. Kamušič bariton, g. prof. U. Vrabec vijolina ter moški pevski zbor »Jadrana«. Opozarjamo občinstvo na ta svečani koncert.

* Halo! V nedeljo 4. sept. koncert. Na dobro kapljico vabi gost. Lešnik, Nova vas.

* Tečaj za male harmonikarje začetnike otvarja g. Sušteršič. Informacije in vpisovanje dnevno od 15. do 16. ure na Meščanski šoli, Krekova ul. 1.

Zdravilišče Radio-Therma Laško znižane cene

od 1. sept. dalje pavšal za 10 dni Din 600—za 20 dni Din 1100.—. Zahtevajte piospekte.

* Slavnostno zabavo na rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II. v torek 6. septembra priredijo častniki mariborske posadke v prostorih »Uniona«. Začetek ob 21. uri. Obleka za gg. oficirje je svečana, za dame večerna, za gospode temna obleka. Pristop imajo samo povabljeni. Kdor pomotoma ne bi dobil povabila, naj se obrne na g. majorja Cubelića ali podporočnika Babiča v meljski vojašnici, 45. p. polka.

Zato ker je bonbon

**odličen,
ga mnogi ponaredijo
pazite in odklonite
ponarejene.**

* Dežuje! Oglasite se pri Julki Salamun, Maribor, Aleksandrova cesta 19. Sprejema popravila.

* Zadušnica za pokojno Marijo Topalovec roj. Kolar bo v nedeljo, ob pol 11. uri v pravoslavni kapeli.

* Vpisovanje v Legatov Enoletni trgovski tečaj v Mariboru je ta teden dopoldne in popoldne, ob nedeljah in praznikih samo dopoldne v šolski pisarni, Vrazova ulica 4. Učni program in pojasnilo brezplačno. Lastni dijaški internat. Začetek 9. septembra. Državni uslužbenci in manj premožni uživajo daljnosežno znižanje šolnine.

* »Grmek — Studenci: jutri in vsako nedeljo koncert.

* Ruska Matica vabi svoje člane in prijatelje na predavanje prof. B. Sokolova o razvoju ruske revolucije in carju Nikolaju II., ki se bo vršilo v soboto 3. t. m. ob 20. uri, v prostorih Nar. strokovne zveze, Sodna ulica 9./III.

* Za Sokolsko tombolo v Studencih, ki bo dne 4. sept. na letnem telovadišču, je okolici kakor tudi v Mariboru ogromno zanimanje. Poleg mnogih velikih dobitkov gre ljudska radovednost tudi za vinsko kapljico »Vrhovdolski biseri«. Za dobro podlago bodo skrbeli šotori z raznimi prigrizki, kakor čevabčiči i. dr. Za dobro razpoloženje svira godba »Drava«. Pridite, pa ne vsi naenkrat ker bo velik naval.

Linolej kartolej, voščeno in gumiplatno, gumi-tekače in gumipredprašnike nudi najceneje! »OBNOVA« F. Novak, Jurčičeva 6. 835

* »Iz pravoslavne parohije mariborske: Na rojstni dan Njeg. Vel. kralja Petra II. t. j. 6. sept. se vrši v vojaški pravoslavni kapeli ob 9. uri liturgija, na to ob 10. uri zahvalna molitev. Pozivajo se verniki, da tej svečanosti prisostvujejo v čim večjem številu.«

* Obrtniški tečaji. Pripravljajo se v Mariboru obrtni knjigovodski tečaj, tečaj za strokovno računstvo in mizarjski risarski tečaj. Interesenti naj se javijo osebno ali pismeno v obrtno-pospeševalnem referatu na okrajnem načelstvu.

* S Putnikom na Dunaj od 10. do 12. septembra na jesenski velesojem za le Din 260.—. Vožnja z luksuznim avtokarom! Takojšnje prijave pri Putniku Maribor, Celje, Ptui.

* Moderne tihe budilke že od Din 65.—naprej. Prodaja tudi na obroke pri M. Ilger-jevem sinu, juvelirju, Gosposka ul. 15.

* Pouk na enoletnem trgovskem tečaju »Hermes« prične 9. septembra. Do tedaj pa je tudi še vpisovanje. Kdor si želi tekom leta pridobiti temeljito trgovsko izobrazbo, naj se javi čimprej ravnateljstvu. Poučujejo profesorji trg. akademije, Maribor, Zrinjskega trg 1.

Kino

Union kino. »Ljubezen mladega poročnika izborna veseloigra v Magdo Schneider, Lucie Englisch, Pavl Kempont

Grajski kino. Nemški vefilm »Grofičica Waleska«. Greta Garbo igra glavno vlogo.

Sah

SAH V SOVJETSKI RUSIJI.

Nikjer na svetu menda ne gojijo s toliko vnešmo šahovske igre kot v sovjetski Rusiji. Sah je v današnji Rusiji tudi problem celega državnega mehanizma. Država nenavadno podpira in pospešuje lepo kraljevsko igro, tako da je postal tu sah res »kolektivna zadeva«. Rusija danes razmeroma nima igralcev velikega formata, ki bi kot poedinci stali visoko nad vsemi drugimi, ima pa celo vrsto odličnih mojstrov in igralcev, ki predstavljajo skupno neverjetno močno reprezentanco, kakšno nima nobena druga država na svetu. Kolektivno silo ruskega šaha je v teh dneh občutil tudi češko-slovaški vele mojster in kandidat za svetovno prvenstvo Flohr, ki se že nekaj časa mudi v Rusiji, kjer pridno trenira za match z dr. Aljechinom. Tekom svojega bivanja v Rusiji je odigral nešteto simultank. Te simultanke pa so ga veljale neverjetno mnogo truda, pa še ni mogel doseči takih uspehov, kakršnih je vajen v Evropi. Pred dnevi je n. pr. igral v Moskvi simultanko proti 8 moskovskim igralcem, ki so kandidata za svetovno prvenstvo hudo »podrli«. Dobil je le eno partijo, 3 izgubil, 4 so končale neodločeno. Podobnih »nezdod« je Flohr tekom par tednov več doživel. Flohr je sam izjavil, da je kvaliteta ruskega šaha na mnogo višji stopnji kot kjerkoli na svetu, tako da je treba današnjo rusko reprezentanco smatrati za najmočnejšo, četudi ni v njej »kanonov« kot jih ima Evropa. Najvidnejša reprezentanta pa sta brez dvoma mladi inž. Botvinnik ter veteran ruskega šaha Levenfiš. Borba med mlado in staro rusko šahovsko generacijo pa še ni končana. Match, ki sta ga igrala inž. Botvinnik in Levenfiš je končal neodločeno. Iz tega matcha prinašamo danes zanimivo partijo, ki je značilna za izbrušeni pozicijski stil Botvinnika.

Angleška otvoritev.

Beli: Levenfiš. Črni: inž. Botvinnik.
1. c4,Sf6 2. Sc3,e6 3. Sf3,b6 4. g3,Lb7 5. Lg2,Le7 6. 0-0,0-0 7. b3,d5 8. cxd5,exd5 9. d4,Sbd7 10. Lb2,Te8 11. Tacl,c6 12. Dd2,Se4 13. Dc2,Sxc3 14. Lxc3,Ld6 15. Tfel,Sf6 16. Sd2,Lf8 17. Lb2,Tac8 18. Dd3,Te7 19. Tcdl,g6 20. Sbl,Lc8 21. La3,Lf5 22. Da6,Lg7 23. Sc3,h5 24. Lcl,Se4 25. Sxe4,dxe4 26. h4,Tcd7 27. Lg5,Lf6 28. Lxf6Dxf6 29. Dc4,Ted8 30. Tdcl,Td6 31. Dc3,Dxd4 32.Dxd4,Txd4 33. Txc6,Tb2 35. Tc3,Td4 36. Te3,Tb4 37. Tcl,T2xb3 38. Txb3,Txb3 39. Te4,Tbl+ 40. Kh2,Tb2 41. Lf1,Ta2 in beli je predal.

Spomnite se CMD!

Kultura

Slovensko povojno pesništvo

V češki reviji »U« je objavil lektor slovenskega jezika na praški univerzi dr. Oton Berkopec razpravo o slovenskem povojnem pesništvu, o katerem je ugotovil, da se ne more ponasati ne z velikimi pesniki ne z velikimi deli. Narod Prešerna in Župančiča v sedanjosti ni ustvaril pesnikov, ki bi bili vredni velike tradicije.

Ta ugotovitev je morda ostra, a v bistvu vendarle precej pravilna. Ako izločimo Župančiča, ki pripada kot aktivni tvorec že bolj preteklosti kakor sedanjosti, in Alojzija Gradnika, ki celo še vedno bolj dozoreva, bi težko našli slovenskega poeta, ki bi ga mogli s posebno pravico dvigniti nad našo splošno povprečnost. V opravičilo moremo sicer navesti, da se zares veliki pesniki ne rode vsako leto in ne vsako desetletje, kar velja tudi za veliko večje narode kakor je naš mali slovenski, toda zelo močno se mi zdi, da je temu vzrok še nekaj drugega.

Kakor drugi narodi, smo zašli tudi Slovenci po svetovni vojni v ekstremno »moderne« struje, med katerimi se je pri nas najbolj zakornil ekspresionizem. Višek tega ekspresionizma je predstavljala na eni strani poezija Antona Podbevška, na drugi Mirana Jarca. V sredini med tema dvema in na obeh periferijah se je pa poizkušala v ekspresivni liriki še cela družba drugih naših

Gospodarstvo

Predlogi za sanacijo hmeliarstva

Na letošnji spomladanski hmeliarski konferenci v Pragi je bil za našo državo določen kontingent na 25.000 meterskih stotov. Delegati posameznih držav so za ozdravljenje hmeliarske krize predlagali, naj se vsepovsod zmanjša produkcija hmelja, ker je to edini način, da se cene na mednarodnem trgu znatno popravijo. Po konferenci v Pragi je sedaj sledila konferenca v Beogradu, ki so se je udeležili tudi zastopniki iz Slovenije. Načelno je konferenca odobrila sklepe oz. navodila praške mednarodne konference, glede omejitve produkcije pa se je postavila na stališče, da je treba ostati pri dosedanjih površini, pač pa bo treba urediti vprašanje novih nasadov, da bi se sedanja površina ne povečala ter še povečala krizo in pritiskala z novo produkcijo na cene. Po vsestranskem razmotrivanju je konferenca izdala naslednjo resolucijo, ki bo služila kot izhodišče za ureditev in sanacijo našega hmeliarstva:

1. Z zakonom je treba omejiti pridelovanje hmelja na njegova naravna področja v današnjih občinah in v doseda-

NOVE NEMŠKE CENE ZA NAŠ LES.

Kot smo že poročali je bil na konferenci jugoslovansko-nemškega lesnega odbora v Crikvenici podaljšan naš kontingent za izvoz lesa v Nemčijo. Splošno se je sicer pričakovalo, da bo ta kontingent znatno povečan, konferenca pa je previdno izjavila, da tozadevno ni kompetentna sklepati. Poleg grazeve o povečanju kontingenta se je odbor bavil še z nekaterimi drugimi vprašanji ter je prepustil vprašanje povečanja kontingenta novi konferenci, ki se bo vršila koncem tega meseca v Kölnu. Važen pa je zaključek konference glede ureditve novih cen za izvoz našega lesa v Nemčijo. Nemčija je za vse vrste lesa odobrila preferencialne carine, cene pa so se določile naslednje: Rezan les bosanskega porekla, smrekove in jelove deske 34-49 Mk, ostalo blago 36-38 Mk franko Šibenik oz. druge dalmatinske južnejše luke. Rezan les slovenskega ali hrvaškega porekla: smrekove in jelove deske 32-34 Mk franko meja, 33-35 Mk franko severne jadranske luke do Šibenika; deske v dolžini 4,5 m pa 37-39 Mk meja oz. jadranske luke.

KONTROLORJI ZA PREGLED SADIJA.

Na podlagi uredbe o kontroli sadja in sadnih izdelkov ter po odločitvi ministra trgovine in industrije je ime-

njem obsegu. Nasadi se ne smejo povečati niti obnavljati brez posebnega dovoljenja. 2. Z zakonom naj se predpiše obvezno članstvo hmeliarjev v strokovnih organizacijah po naravnih področjih zaradi organizacije produkcije in prodaje. Predpiše naj se obvezni prispevek 2% od prodajne cene, ki naj se steka v fond za reguliranje cen. 3. Z istim zakonom naj se tudi normira hmeljska trgovina glede na kvalifikacijo hmeljskih trgovcev. 4. Ker je Jugoslavija glede hmelja izrazito izvozna država, je njen temeljni interes, da se izloči konkurenca na mednarodnem trgu. Zato je potrebno, da se poleg omejitve domače proizvodnje kontingenta tudi naš izvoz v smislu sklepov srednje-evropske konference hmeliarjev v Pragi 8. aprila t. l. 5. Ustanovijo naj se ogledne postaje za selekcijo hmelja in za pobijanje bolezni in škodljivcev. 6. Država naj zajamči obema rejonskima za drugama hmeliarjev brezobrestno posojilo, vsaki po 1 milijon din, da se tako pridobi potreben obratni kapital.

val ban dravske banovine naslednje kontrolorje na ozemlju bivše Štajerske:

Za Celje inž. Dolinarja Janka, za CPolzel-Braslovce Kucovana Franca, za Pesje ob Paki Jelena Antona, za Gornji Dolič do St. Janža Stropnika Sliana, za Dravograd-Mežo in Otiški vrh Martelanca Karla, za Sv. Lovrenc na Poh. do Bistrice Adamiča Franca, za Maribor in Limbuš inž. Ferlica Pavla, za Pesnico Filipoviča Ludvika, za Čerknico-St. Ilj Kavca Rudolfa, za Hoče do Pragerskega Zupanca Martina, za Slov. Bistrico in Poljčane inž. Judeža Miška, za Ponikvo Zimmermanna Martina, za Laško do Zidanega mosta Zupana Ivana, za St. Vid do Rogatca Bračka Franja, za Sp. Laže-Zreče Zoričiča Stanka, za Cirkovce do Ptujja Breganta Ivana, za Moškanjce do Velike Nedelje Sušiča Josipa, za Ormož in Središče Ivanuša Franca, za Pošence do Zerovincev Lipovca Janka, za Dokležovje in Beltince Petkovška Valentina, za Lendavo Peternela Mirka, za Slatino Radenci Novaka Franca, za Gornjo Radgono Smodiša Janka ter za Brežice in Dobovo Vriška Karla.

ČUVARJI ZASEBNIH GOZDOV.

Po dosedanjem zakonu o gozdovih je bilo varstvo zasebnih gozdov prepuščeno samim lastnikom. Pokazalo pa se je, da je treba tudi v tem oziru postaviti

gotova določila, da se zasebni gozdovi zavarujejo v še večji meri. V smislu te zahteve je sedaj izdal ministrski svet posebno uredbo kot dopolnilo zakona o gozdovih od 1. decembra 1929. Ta uredba določa, da so vsi lastniki nedržavnih (zasebnih) gozdov dolžni v roku, ki ga bo predpisal ban, postaviti v svojih gozdovih lastne čuvarje, ali pa se lahko združe ter si postavijo skupnega čuvarja. Pogoje za takšno združitev bo predpisala banska uprava. Poleg tega nova določba tudi ureja vprašanje o imenovanju logarjev nedržavnih gozdov, njih dolžnostih in odgovornosti ter o kaznih za vse tiste posestnike gozdov, ki bi se ne ravnavali po uredbi o čuvajih nedržavnih gozdov.

POKOJNINSKO ZAVAROVANJE DELAVCEV.

Pred letom dni se je pričelo pri OUZD izvajati obvezno zavarovanje delavcev za slučaj onemoglosti, starosti in smrti. S te mso bile gospodarsko našibkejšem sloju preskrbljene najskromnejše onemoglostne, starostne in otroške pokojnine ter vdovske podpore. Vplačila za to pogoje zavarovanja so nizka, ker znaša skupni prispevek delodajalca in delojemalca samo 3% zavarovane mezde. V mesecu januarju tega leta je bil v službenem listu št. 5 od 15. 1. 1938 objavljen pravilnik o prostovoljnem višjem zavarovanju delavcev za onemoglost, starost in smrt. Na podlagi tega pravilnika je dana možnost, da prijavijo delodajalci svoje delavce v to prostovoljno višje zavarovanje. Te ugodnosti se bo gotovo po služeval marsikateri, zlasti pa ona podjetja, ki so znana po svojem visokem socialnem čutu, saj imajo ponekod že sedaj sami posebne podporne in pokojninske sklade za svoje delavce. Gotovo pa tudi mestne občine te ugodne prilike ne bodo zamudile.

g. Karteliranje svinca. Prihodnje tedne se sestanejo v Londonu zastopniki velikih svinčnih rudnikov, da se pogovore zastran ustanovitve kartela svinca. Vzrok za ta korak je dejstvo, da je svinca od lani zelo padel v ceni. Pred enim letom je notirala tona svinca na londonski borzi še dobrih 9100 dinarjev, sedaj pa niti polovico tega zneska, pred par dnevi le še 14 funtov 5 šilingov. V dobi letu se je svinca pocenil za 51%. Doslej je bilo to tržišče edino, ki ni bilo kartelirano.

g. Ruska nevarnost se bo letos, kakor se glase poročila iz raznih krajev, pokazala na tržišču pšenice. Rusija ima izvrstno letino in je vrgla velike množine blaga na trg, vsled česar cene še bolj padajo. Ruski dumping se občuti tudi v podonavskih državah, ki letos ne vedo, kam s presežkom letine pšenice.

pesnikov. Iz vsega tega se je rodila neka simbolična mištica, ki se je čisto samo igrala z besedami in metaforami ter postala sčasoma ogromni večini čitajočega občinstva popolnoma tuja, hladna in celo nerazumljiva.

Namesto pa, da bi bila naša kritika to poezijo pravilno opredelila in ocenila, se ji je celo tembolj klanjala, čimbolj je bila meglena in izumetničena. Človeku se je skoraj zdelo, da hvali kritika le tisto — česar ne razume.

Ako bi bil kdo to našo liriko natanko analiziral, bi bil mogel ugotoviti, da je za navidezno blestečimi plevami bore malo klenega zrnja. Bilo je največkrat prazno zvončkanje z besedami, ki ni razodevalo nobenega čustvovanja in ni moglo seči do src, pa če so tudi bila žejna lepote. Zato je treba, da si vsaj sedaj že priznamo, da je najmanj 80, ako ne 90 odstotkov nezanimanja slovenskega človeka za liriko v zadnjih dvajsetih letih treba iskati prav tu in nikjer drugje.

Mimo kritike zadene največ odgovornosti za tak razvoj slovenske lirike urednike naših leposlovnih revij, ki so mlade pesnike hotoma navajali in zavajali v take smeri, odklanjajoč vse, kar ni bilo narajeno in brezčustveno. Zato je postala naša povojna poezija zlagana, slovenski človek pa je rajši segal še dalje po Prešernu, Gregorčiču, Župančiču in nekaterih drugih starih in starejših. Novi in novejši v širše množice niso predrli, ker niso in niso mogli vzbuditi njihovega zanimanja. Ostali so utesnjeni v ozek krog

»specialistov«.

Med tem pa je šel razvoj poezije pri drugih narodih povsem druga pota in je pri večini tudi že premagal krizo nezanimanja občinstva za pesem. Evropska poezija se je vrnila k jasnosti in čustvenosti, ki je odlikovala tudi naše stare, ponekod celo k pevnosti, oplemeniteni seveda z novimi pridobitvami prehodnih poizkusov. Taka je poezije Francozov, Italijanov, Nemcev in raznih drugih, ne nazadnje bratov Čehov. Kot tako nam jo je pokazal letos pozimi tudi češki pesnik Josef Hora v Ljubljani in Mariboru, in dr. Tomišek je dejal v svojem govoru na družabnem večeru po recitaciji v Ljudski univerzi, da ga je Horova pesem globoko ganila in bi ga tudi vsaka slovenska, ako bi bila taka. Govoril je kot zastopnik publike, in v njem je spregovorilo nedvomno več ali manj vse naše čitajoče občinstvo.

Ako hočemo torej rešiti našo poezijo in ji dati zopet tisti nameh in pomen kakor ga je nekoč pri nas že imela, moramo zapustiti dosedanja pota in peti pesmi, ki bodo res pesmi, ne intelektualni rebusi. Mimo tega morajo biti aktualne, zajete iz naših resničnih sodobnih srčnih bolečin.

-r.

k. Kamila Lucerna. Hči Čeha in Nemke, rojena na Tirolskem, a zasidrana z večino let svojega življenja v Zagrebu, je postala Kamila Lucerna ena glavnih literarnih osebnosti, ki so skušale približati hrvatsko literaturo Nemcem. Ka-

mila Lucerna je prevedla mnogo hrvatskih del na nemški jezik in napisala o hrvatskem kulturnem življenju nešteto nemških razprav. Te dni je slavila 70-letnico rojstva, in spomnili so se je tako Hrvati kakor Nemci, ki so izdali skupno v Gradcu njen zbornik, v katerem so zbrani prispevki 39 avtorjev. Uredila sta ga dr. Elza Kučera in J. Fr. Schütz.

k. Angleški publicist v Zagrebu. Zagrebški kulturni teden si je prišel ogledat angleški novinar A. Gulland, ki je obiskal Jugoslavijo že l. 1929 in 1934. Na svojih potovanjih po Dalmaciji, Bosni in Južni Srbiji je zbral okoli 4.000 fotografskih posnetkov, zgodovinskih, umetniških in narodopisnih zanimivosti, ki jih bo izbral in izdal v veliki knjigi o Jugoslaviji, ki jo pripravlja.

k. Hrvatska književna dela na Češko-slovaškem. Kakor iz slovenščine in srbske, prevajajo Čehi in Slovaki precej tudi iz hrvaščine. V zadnji številki nitranske slovaške »Nezavislosti« je objavljen znani prevajalec dr. Měrka dve pesmi hrvatskih pesnikov Olmka Delorke in Bože Lovrića, češko gledališče v Olomoucu pa uprizori letos v jeseni Ogri-zovićevo »Hasanaginico«.

k. »Jenufa« v Parizu. Na dan proslave češkoslovaškega narodnega praznika, dne 28. oktobra, bo letos v pariški operi premiera »Jenufe«, dela češkega skladatelja Leoša Janačka. To bo po »Prodani nevesti« drugo češko operno delo, ki je kdaj bilo uprizorjeno v Parizu.

Sokolstvo**MARIBORSKIM SOKOLSKIM DRUŠTVOM.**

Kakor vsako leto hoče mariborsko Sokolstvo tudi letos proslaviti na najsvečnejši način rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II. Radi tega pozivamo vse članstvo, naraščaj in deco, da se ravna po sledečih navodilih.

Dne 6. septembra se zbere vse članstvo v krajih ob pol deveti uri v Narodnem domu. Od tod odkoraka na Trg Svobode, kjer bo prisostvovalo vojaškemu defileju.

Ob 10. uri je potem slovesna proslava v Unionski dvorani za vse članstvo. Oni, ki nimajo krojev, se udeležijo slovesnosti v civilu z znakom. Udeležba je obvezna za vse članstvo, deco in naraščaj. Program proslave je bil že objavljen v časopisu.

Po proslavi se formira vse članstvo na verandi Uniona v povorko, ki bo šla po Prešernovi ulici, Aleksandrovi cesti ter Slovenski in Gosposki ulici preko Glavnega trga pred Nar. dom, kjer bo razhod.

Sokolska, narodna in tudi državljanska dolžnost vsega članstva je, da se slovesnosti udeleži in s tem pokaže svojo nemajeno zvestobo do kralja — našega staroste — Sokolstva in mlade države Jugoslavije.

Isti dan popoldne pa ima svoj javni nastop bratsko sokolsko društvo na Pobrežju. Članstvu se priporoča, da se ga udeleži v čimvečjem številu in s tem podpre društvo v njegovem idealnem stremljenju. Zdravo! Meddruštveni odbor mariborskih sokolskih društev.

1. Sokolsko društvo Maribor Matica poziva svoje članstvo, da se udeleži naslednjih prireditev:

4. septembra bo v Slovenski Bistrici 25 letnica društva z razvitjem članskega prapora. Odhod z vlakom ob 9.16 z avtobusom 12.45. Člani naj bodo v kroju.

6. septembra bo nastop Sokolskega društva na Pobrežju. Obvezen zbor vsega članstva v krajih in civilu ob 1/2 uri v Narodnem domu. Prosimo članstvo, da se posebno tega nastopa bratskega društva na Pobrežju polnoštevilno udeleži.

8. septembra je v Št. Lenartu nastop društva. Za telovadce je zbor ob 13. uri, za povorko pa ob 1/2 15. uri. Pozivamo članstvo, da se tudi te prireditve v polnem številu udeleži.

1. Sokol Maribor I. Bratje in sestre, v telovadnici zbor! Redna telovadba se prične s ponedeljkom 5. t. m. Deca in naraščaj ob lepem vremenu na letnem telovadišču, člani in članice v telovadnicah. Telovadba se vrši po starem raz-

Zanimivosti**Bakelit, surovina bodočnosti**

Vsaka industrijska stroka si ustvari gmoto, ki jo ravno potrebuje, če je ni dala človeku narava sama. Kemija, ki je postala v moderni dobi najpomembnejša za tehnični napredek, je sposobna ustvariti snovi, ki se o njih človeku nedavno še niti sanjalo ni.

Leta 1908 je ameriški kemik Bakeland napravil umetno smolo, ki o njenem pomenu za bodočo industrijo ni imel nikake prave predstave. Čez nekaj let pa se je ustanovila prva tovarna bakelita, danes pa ima Bakelit Corporation tovarne skoraj v vseh državah sveta.

Uporaba bakelita je skoraj univerzalna. Služi za izdelovanje trdega papirja in trdih tkanin ter najrazličnejših sestavnih delov, ki jih potrebuje elektrotehniška in avtomobilska industrija. Poleg tega se uporablja tudi v galanteriji in nešteti drugih strokah, kakor za izdelovanje laka, kita in podobnih snovi.

Osnovni bakelit A je trdna, krhka, popolnoma prozorna snov, ki se raztaplja v acetonu in lugu. S segrevanjem se ga spremeni v bakelit B, ki se omehča in naraste, z nadaljnjim segrevanjem pa postane zopet popolnoma trd in neraztopljiv in se imenuje bakelit C.

Papir in tkanine se natirajo s tekočim bakelitom, ki otdrži, ko se posušijo. Pri vlišanju se meša bakelit v prahu z lesenim moko ali drugimi vlaknatimi snovmi.

S segrevanjem v hidravlični stiskalnici postane bakelit obličljiv in izpolni matrice do najmanjših podrobnosti. Potem v veliki toploti otdrži in dobi stalno obliko. Nenadomestljiv je postal bakelit za izdelovanje izolacijskih delov v elektrotehnik, izdelujejo pa iz njega tudi skrinjice za radio aparate. Nepogrešljiv je tudi v industrijah, ki izdelujejo pisarniške potrebščine, zdravniški pribor in razne dele, ki jih uporabljajo pri gradnji letal, avtomobilov, parnikov in mnogih drugih tehničnih predmetov. Bakelit kljubuje toploti do 300° C, pri kateri zgoreli, ne da bi se poprej zmehčal.

NA ZEMLJI JE PROSTORA DOVOLJ

Amerikanec dr. L. Victor je eden izmed najznamenitejših raziskovalcev polarnih krajev. O bodočnosti Arktide se je nedavno izrazil takole: »Človeštvo naraste vsako leto približno za 20.000 milijonov duš, ki morajo naravno neke živeti. Ko bodo prenapolnjeni deli sveta, ki na njih danes živimo, se bo človeštvo gotovo spomnilo na Arktis, kjer bo mogoče udobno in zdravo živeti 50 milijonom ljudem; v polarnih krajih je zrak najbolj zdrav in najčistejši. Tam bodo nastala mesta in industrijska središča, in naš planet bo dobil čisto drugačno podobo kakor jo ima danes.«

Sport**FINSKI ATLETI V JUGOSLAVIJI.**

Iz Finske je prispela ponudba odličnih atletikov za turnejo po jugoslovanskih sportnih centrih. V poštev pridejo Beograd, Zagreb in Ljubljana. Gostovanje Fincev naj bi bilo v začetku oktobra. V skupini bi bili: Hökher, svetovni rekorder v teku na 3000 metrov in dve miljli ter zmagovalci na berlinski olimpijadi na 5000 m, Bärhund, drugi na olimpijskih igrah v Berlinu v metu krogle in sedanji najboljši Finec z rezultatom 15.65 m. — Yrje Nikhanen, najboljši letošnji metalec kopja v Finski z rezultatom 75 m, znan mladi finski lahkoatlet, poznan pod imenom »Nurmi II.« Pekuri, ki je že dosegel 3.53 na 1.500 m in 14.40 na 5000 m ter izvrstni Topi Sarkama. Stroški za to potovalno ne bi bili veliki, posebno če pomislimo, da spadajo med svetovno elito in da bodo igrali na prihodnji olimpijadi v Helsinkih zelo vidno vlogo. Vse je pa seveda odvisno od medsebojnega dogovora med Beogradom, Zagrebom in Ljubljano, ki naj bi si složno razdelili stroške.

s. O nogometu na olimpijadi smo že poročali. Zdaj se je zavzel za ureditev v olimpijski program tudi župan glavnega finskega mesta Helsinki in lahko z gotovostjo računamo, da bo na olimpijadi 1940 nogomet že na programu. Kje se bodo odigrale tekme, še ni določeno; imenujejo se pa največkrat mesta Helsinki, Viipuri, Tampere, v najnovšem času pa slišimo, da ima največ izgledov glavno mesto finske zavezniške države Estonije Tallin. To mesto je oddaljeno štiri ure s parnikom od Helsinkov in leži na drugi obali finskega zaliva. Na sodelovanje našega moštva mora Jugoslovanski nogometni savez že zdaj pomisliti, da se ne bo naenkrat znašel pred nepremagljivimi zaprekami.

poredu. Pridite vsi polnoštevilno, da se pripravimo za desetletnico obstoja društva. Načelnštvo Sokola I. Zdravo!

1. Sokol I. poziva svoje članstvo, da se udeleži javnega nastopa na Pobrežju. — Zbirališče ob 14. na letnem telovadišču, odkoder odkorakamo skupno na Pobrežje. Bratje in sestre v krajih, ostali v civilu z znakom! Uprava Sokola I. Zdravo!

STRAHOVITO DIVJANJE TAJFUNA NA JAPONSKEM

V sredo je divjalo nad Japonsko strahovito neurje, kakršnega ne pomnijo v zadnjih 30 letih. Nevihta je bila hušja od one pred šestimi leti, ki je uničila vso srednjo Japonsko. V Tokiju se nahaja tri tisoč hiš pod vodo, na tisoče prebivalstva je ostalo brez strehe. Pod ruševinami neke hiše so našli več utopljenecv. Podrtih je dva tisoč telefonskih drogov in pretrgane so vse železniške zveze s prestolnico. Proge in ceste so ponekod povsem uničene, tako, da ni izgledov, da bi bil promet v kratkem času vzpostavljen. V Jokohamskem pristanišču je nasedel velik preokoceanski parnik »Chitrel«, ki je last angleškega orientalskega plovitbenega društva. Dalje se je na polotoku Misaki pred Jokahamo potopil parnik, čigar posadka se še ni javila. V Kandi je porušil tajfun tekstilno tovarno in jo zažgal. Ker je divjala nevihta, je bilo gašenje nemogoče, tako da je ogenj v Kandi uničil vse pristanišče. Tajfun je divjal v smeri proti severu s hitrostjo 110 km. Škodo, ki jo je utrpela plovba, cenijo na 5 milijonov jenov. Zanimivo je, da je pred 15 leti točno na isti dan divjal na Japonskem tajfun, ki se ga prebivalstvo še danes spominja; samo da so takrat spremljali neurje močni potresni sunki. Po zadnjih vesteh je v Tokiju porušeni 731 hiš, v Jokahami pa 400.

AVTOGRAM ANATOLA FRANCEA

O priliki neke večerje med najintimnejšimi svojimi znanci je prišla pred Anatola Francea neka Američanka, položila predenj na mizo majhno spominsko knjigo in ga zaprosila, naj ji napiše vanjo svoje mišljenje o Bogu.

Nobelov nagajenec se je razburil ter ji odvrnil:

»Dovolite, gospa, ali jaz se podpisujem samo v one knjige, ki imajo platnice iz človeške kože! Te-le vaše platnice so pa samo svilene.«

Američanka je odšla, ali čez leto se je povrnila. Prinesla je s sabo spominsko knjigo in strokovnjakovo potrdilo, da so platnice njene knjige iz prave človeške kože. Kako je prišla do človeške kože, se ni izvedelo, pač pa je moral Anatole France napisati v knjigo svoje mišljenje o Bogu.

Avtogram sam je bil eden izmed redkih pisateljevih avtogramov.

TUDI REKORD

Združene ameriške države imajo mnogo rekordov, ki jim jih zavida ves svet. Po zadnjih statistikah pa imajo tudi neki svetovni rekord, ki jim ga gotovo nihče ne zavida. To je rekord avtomobilskih nesreč. Leta 1937 so ubili ameriški avtomobili 106.000 ljudi, ranili pa nad 9 milijonov oseb.

KRALJICA MARIJA ROMUNSKA:**Žgodbina mojega življenja**

Na Škotskem smo preživeli nekoč celo poletje. Toda spomin na tamkajšnje pokrajine, ki mi je nekako notranje sorodna, zatemnjuje vsako drugo spominjanje na tisto poletje. Morala bi razgnati škotske gorske megle, ako bi hotela odkriti male dogodivščine tistih dni. Toda te drobne, srebrnosive tenčice so lepše. In tisto, kar mi je poleg svobodne prirode tamkaj še ostalo ljubo, vidim tudi skozi te tenčice.

Zivel smo najprej v neki mali hiši, ki nam jo je bila posodila za bivanje naša vsemogočna stara mati kraljica. Imenovala se je »Abergeldie Maines«. Pozno poleti, ko se je že bližala jesen, smo se preselili v večji »Birk Hall«. Tudi ta ni bil dosti večji, in me smo morale vse tri, Ducky, Snadra in jaz spati skupaj v eni sami, vsekakor veliki postelji. To je bilo zelo zanimivo, čeprav neudobno. Ena je morala ležati vedno pri nogah ostalih dveh. Ali je bilo tako spanje res neobhodno potrebno ali ne, tega sedaj res več ne vem, kajti v mojem spominu je ostala določeneje zarisana samo soba, v kateri smo spale.

Škotska pokrajina nas je popolnoma osvojila. Oboževala sem jo tako močno, kakor samo še knjige Fioda Meleoda, ki sem jih pozneje, dosti pozneje odkrila. Čudno je to, da me privlačuje vedno le dvoje popolnoma različnih pokrajin: skoraj mistična lepota severnih dežel me vedno globoko osrečuje in prevzema, dočim hrpenim z veliko ljubeznijo obenem tudi po smejočem se jugu, ki jemlje vse svoje od sonca: razkošno bujnost in brezupno sušo. Moja duša plava med tema dvema smerema, ki jo enako privlačujeta. Škotska in Malta? Dve najbolj različni deželi, toda mojemu bitju enako in skoraj že bolešno blizu. Zaradi

16 te različnosti postaja moja ljubezen do njih skoraj bolečina.

Na pašnikih Škotske, na tistih valovito razprostrti, čudovitih purpurnih preprogah z rdečkastim grmičjem, katero ustvarja topel, oko razveseljujoči barvni ton, ki sega čez doline in griče kolikor daleč sega pogled, se zdi kakor da je vse to severno ozemlje prestrto s čarobnim plaščem. Kadar postane vreme mrko, joče brezbarvna rosa svoje brezbarvne solze na polja, živali in reči. Vse se spoprijemlje, izgublja obrise in barvo ter postaja sanjavo. Razločno se dvigajo od tal samo sive sopare. Kratkotrajne razpoke v tej vlažni steni odkrivajo fantastične podobe senecam enakih ovčjih čred, ki slede v deželi duhov pred njimi hiteči megleni prikazni. Zavrt v svoj sivi plašč in spremljan od psov, se zdi škotski gorski ovčar res kakor prikazen svoje meglene dežele.

Tudi tiste jeseni, ki sem jo edino preživela na Škotskem, je prišla stara mama v Balmoral. Balmoral je bil njeno najljubše bivališče. Skoraj vsak prebivalec tistega kraja ji je bil osebno znan. Ljubila je svojesvoje Škote in veselilo jo je iti mimo vsake hiše. Kraljevske sobe so bile tapcirane in prevešene z balmoralskim tartanom. Tapete in preproge, zavese in stoli, vse je bilo sivo, rdeče in črno progasto. Tista dekoracija, po vsem videzu bolj nasledek patriotskih kakor umetniških čustev, je kar migotala pred očmi in je človeka s svojo barvno sestavo čisto mešala.

Čeprav je bilo življenje v gorovju preprostejše in manj prisiljeno, bolj udobno in manj oficielno kakor v prestolnici, je vendarle širila stara mama tudi tu okoli sebe svoje prav posebno vzdušje spoštovanja in avtoritete. Občutiti jo je bilo mogoče v vsej njeni navzočnosti, čeprav na zunaj morda ni bila vidna.

Kraljica Viktorija! Že takrat je bila mit, koliko bolj mora biti šele sedaj, ob spominih na preteklost!

Njen vpliv je bil tako močan, da skoraj ni bilo mogoče verjeti, da bi se celo planet lahko oddaljil, ne da bi se okoli nje zavrtel.

Členom njene rodovine je bil njen »da« ali »ne« vedno nedvoumen, absoluten. Vmešavala se je celo v najbolj zasebne zadeve. Bila je mogočna, vse stvari upravljajoča osrednja osebnost. Prav tako je bila v nekem oziru naš kažipot in sodnik naših usod. Celotna mama, ki se nam je zdela najmočnejša, je morala upoštevati kraljico Viktorijo. Morala se je vklanяти njeni volji in ako že ne ravno vklanяти, vsaj utemeljevati svoje drugačno mišljenje. Kadar pomislim, kako močne volje in avtokratični ste bili, si prav lahko predstavljam, kako trdno podprte in odločne so morale biti mamine utemeljitve.

Veličastna mala stara dama z belo vdovsko čepico in široko obleko iz črne svile, ki je le malokdaj povzdignila svoj glas, razen kadar je hotela dati kaki besedi prav poseben poudarek, je bila ogromna, včasih celo strahotna sila. Njeni sinovi in hčere so živeli vse do najzrelejših let v strahu pred »predrago mamom«. Razpravljanju z njo so se izmikali in pred njenimi sklepi so trepetali. Z njo so govorili zadržujoč diih, in celo v njeni nenavzočnosti so govorili o njej le pritajeno. Iz našega sedanjega, vse avtoritete zaničujočega časa opazovana, se mi zdi njena oblast vsega začudenja vredna. Kdaj pa kdaj se mi porodi radovedno vprašanje, ali je poznala ta svojo neverjetni, avtoritativni vpliv na ljudi, ali se je zavedala vzdušja, ki ga je ustvarjala in ali je bila resnično osebnost in središče vsega tega spoštljivega strahu ter pripravljenosti do brezpogojne pokorščine? Ali pa je bilo vse to le nasledek skrivnostnega, skoraj že religioznega spoštovanja, s katerim so jo drugi ljudje obdali?

(Dalje.)

NAJMANJŠI FOTOAPARAT NA SVETU

Sicer je na svetu mnogo majhnih foto-grafskih aparatov, toda prvenstvo ima gotovo tisti, ki je razstavljen v London-skem tehničnem muzeju. »Velik« je namreč kakor navaden prstan in so ga uporabljali za svetovne vojne angleški špioni. Prstan je okrašen z velikim črnim oniksom, v čigar sredini je majhen diamant — v resnici košček stekla, ki predstavlja objektiv fotoaparata. — Največji aparat na svetu pa ima Zemljepisni zavod v Washingtonu, ki je dolg 3 metre, 2 metra pa širok in tako visok, da bi se moglo dete v njem nemoteno sprehajati.

RAZTRESENI VLOMILEC

Draguljar Forget v Montrealu je nosil vsak večer bisere in druge dragotnine iz svoje trgovine domov. Za to je zvedel razbojnik, ki se je neko noč prikradel v draguljarjevo stanovanje, ko tega ni bilo doma. Odprl je zakladnico in si natrpal žepe z dragocenostmi. Ko se je pripravljaj na odhod, je uzrl na stolu krasno novo Forgetovo obleko. Mož je svojo naglo slekel in smuknil v novo obleko, pozabil je pa na dragulje v stari. Poleg tega je v telovniku nevede »pustil« tam svoj naslov. Drugo jutro se je nad vse čudil, kako to, da ga je policija takó hitro našla.

110 LETNA ŽENA KADI PIPO

Na Irskem živi žena, ki je nedavno proslavila svoj 110. rojstni dan. Ta važni dan je preživela na senčni klopi v vrtu, kjer je polagoma pokadila nekaj

pip še posebno dobrega tobačka. Ta žena hodi vedno bosa, hrani se samo z zelenjavo, ki jo prideluje na svoji zemlji, se večkrat rada nasrka močnega vina in vsak dan opravi večino domačega dela. Ima sedem otrok, od katerih živijo še peteri. Najstarejšemu je 73 let.

NOVOST ANGLEŠKIH ŽELEZNIC

Angleška železničarska družba »Southern Railways« je uvedla zanimivo novost. Posojuje namreč za plačilo dveh pennyjev dežnike — toda samo osebam, ki se lahko legitimirajo. Če slučajno nimajo te pri sebi, zadostuje, če plačajo zalogo 2 in pol šilinga. Dežnik morajo vrniti v dveh dneh na kateri koli postaji te družbe. Gotovo da je v Angliji, kjer tolikokrat dežuje, ta novost ne le praktična, marveč tudi donosna za železničarsko družbo.

× **Krave v lekarnah.** Iz reklamnih razlogov gojijo danes mnogi ameriški lekarnarji v lekarnah — kravo. To razumemo, če vemo, da prodajajo ameriške lekarne tudi mnoge ledene pijače, pripravljene s pomočjo mleka. Krave naj prepričajo odjemalce, da so pijače iz svežega mleka.

× **Ali bo zimska olimpiada 1940 v Švici?** Ker je Norveška odklonila zimsko olimpiado 1940 in ker se tudi Finska ne poteguje za njo, bo najbrže mednarodni olimpijski odbor, ki se bo sestel v nedeljo v Bruxellesu, predlagal, naj se vrši prihodnja zimska olimpiada v Švici. Zadnjikrat so se vršile zimske olimpijske igre v Švici 1928.

na ta dragoceni naš zaklad zares lahko ponosen!

Predsezona meseca maja in junija je radi neprestano ponavljajočega se dežja nekoliko zastala. Z nastopom vročih julijskih dni, ki nam bodo radi pretirano nenavadne vročine letos še dolgo v spominu, pa se je slatinsko letoviško življenje na mah na široko odprlo. Tujci, gostje, so navalili v Rogaško Slatino, da je jelo primanjkovati sob in primernih drugih prostorov. Ves mesec julij in avgust je bila Slatina v veseljem prerivanju, na drugi strani pa dostikrat v neugodnem položaju, da je morala odvisne goste, ki so prišli iskat odmora in leka, začasnó odkloniti, odnosno jim rezervirati prostore za poznejši datum. Sezona je bila torej prav ugodna, vreme naravnost odlično. Zadovoljstva je bilo na obeh straneh mnogo, pri tujcih in domačih. To je važno, kajti najprimernejša reklama za kak kraj je še vedno — zadovoljstvo tujcev — gostov. Letos je prišel sam, drugo leto pa bo pripeljal s seboj svojce in prijatelje in znanec! Da je uspeh takšne »reklame« pri nas viden, moramo ugotoviti v dejstvu, da dotok tujcev iz leta v leto narašča. Posebno zadnja tri leta se naš tujski promet čedalje boljša, znak, da se Rogaška Slatina ugodno razvija. Prav je zato, da so odločujoči činitelji posvetili našemu zdravilišču potrebno pozornost in da so vsestransko podprli stremjenja direktorja zdravilišča g. ban. svet. Ivana Gračnarja, ki si je zastavil in de-

loma že tudi izvedel nalogo, zdravilišče zmodernizirati. Ker ima Rog. Slatina na tuk. okolično velik gospodarski, socialni in kulturni vpliv, o čemer bomo spregovorili več ob priliki drugič, istočasno pa kot banovinsko gospodarsko podjetje tudi določeno nalogo v dravski banovini, je važno, da navežemo nanjo čim obilnejši tujski promet, upoštevajoč seveda, da bo vsak tujec za svoj poset tej prekrasni jugoslovanski zakladnici zdravja bogato odškodovan. Treba pa je temu posvetiti potrebne žrtve in se pokazati sodobnega. Vsakdo, ki mu bo dano v bodočnosti Rog. Slatino obiskati, bo občudoval nje vsestranski napredek, ne glede na to, da je »slatina«, vir zdravja, neizčrpljiv.

Dočim napolnjujejo Rog. Slatino v glavni sezoni v pretežni večini gostje iz ostalih banovin in iz inozemstva. Je v pred-in posezoni prijetno zatočišče Slovincem iz Ljubljane, Maribora, Celja in ostalih slovenskih krajev. Dasi v Rog. Slatini življenje (cene) niti v glavni sezoni ni drago, kaj šele, da bi rekli pretirano, nudi posezona najrazličnejše ugodnosti, ki se jih manj imoviti slovenski mali človek prav rad posluži.

Tako je in ostane: Rogaška Slatina je zatočišče zdravih in bolnih. Zdravim nudi primerne oddihe in zabave, bolnim pomaga k najdragocenejšemu, kar je edino zares nekaj vredno, in to je: Zdravje!

Mali oglasi

Razno

JEDILNE IN SPALNE SOBE sperane, poltrane, pleskane ter kuhinjske, najmodernejše opreme po najnižjih cenah. Mizarstvo in zaloga pohištva Kompara Aleksandrova 48

NAJBOLJŠA DALMATINSKA VINA dobite v gostilni »Split«, Koroska c. 39. 626

GAMBRINOVA DVORANA Tscheligijevo pivo, prava vina, izborna domača hrana. Sprejma abonente. 562

POHIŠTVO

lastnega izdelka dobavlja po skrajno zmernih cenah Zaloga pohištva združenih mizarjev. Vetrinjska ulica 22. nasproti trvdke V. Weigl. 9-t

ŠOLŠKE

torbice in nahrbtnike v veliki izbiri priporoča Kravos, Maribor, Aleksandrova 13. 499

2500 DIN

potrebujete, da zaslužite 1000 din mesečno. Pišite na »Anos«. Maribor, Orožnova. 91

STRIŽENJE 3. Britje dla 2.— v Mlinški 8. 684

DVOKOLESA

motorji šivalni stroji, novi modeli otroških in igračnih vozičkov ter triciklov, pnevmatika v največji izbiri in po najnižjih solidnih cenah pri »Tribuna« F. Batjel, podružnica, Maribor, Aleksandrova c. 26. 291

JOS. TICHY IN DRUG

Konces. elektrotehnično podjetje. Maribor. Slovenska ul. 16. tel. 27—56. Izpeljajo elektroinstalacije stanovanjskih hiš, vil, gospodarskih objektov, zaloga motorjev, lestencev, svetilk, elektroinstalacijskega blaga po konkurenčnih cenah

Rogaška Slatina v pričakovanju posezone

Rog. Slatina, koncem avgusta 1938. Rogaška Slatina se nahaja še vedno v veselo razgibanem sezonskem življenju, dasi se mesec avgust nagiba polagoma k zatonu. Kljub temu, da smo že izven polovice avgusta in da se približuje september s svojim jesenskim pridihom, gostje še vedno napolnjujejo naše krasno letovišče in so vsi hoteli še prav lepo zasedeni. Pisano mednarodno življenje in vrvenje diha v polnem razpoloženju v prelepe sončne zadnje avgustovske dni in

vseposvobod je zadosti veselja in zadovoljnosti. Rogaška Slatina ne slovi zaman po svetu in doma kot najprimernejše letovišče in počivališče. Da pa je še večje važnosti kot zdravilišče za nekatere neprijetne notranje bolezni, in to uspešno zdravilišče, ki vrača ljudem s svojimi naravnimi zakladi ljubo zdravje in s tem vero v življenje, ni treba poudarjati! To je znana stvar! Rogaška Slatina uživa upravičeno svoj ugledni glas in je vsak Slovencec, da ne omenjamo ožjih rojakov,

Marjan:

Če študent na rajžo gre...

Mesto še spi. Ulice so prazne in dolgočasne, le stražnik dremavo stopa po očiščenem tlaku. V zvoniku bližnje cerkve udarja tretjo uro. Tam daleč z obzorja jadra jutranja zarja in obljujba sončen dan.

Na peronu postavim nahrbtnik na tla in čakam vlak. Zaradi varnosti še sežem v žep, ali sem morda pozabil doma premoženje, prihranjeno in nabrano pri teta in stricah, pa že zasika lokomotiva.

Na morje! Pol z vlakom, pol peš. Mislim na tovariša, ki me čaka v Ljubljani. Potem pa čez hribe in doline, čez polja in Kras. Vožnja je dolgočasna. Lepša je pot v sončnem jutru. Ustna se ti smejejo sama od sebe, šteješ kilometrske kamne ob cestah in računaš, koliko ur je še do Sušaka. Ko pa se sonce po svoji nevidni poti vzpne v žetit, si zaželiš, da bi že stal ob obali in se pogljal v slano valovje.

Sušak. Letovanje na njem ni posebno prijetno. Ne le zato, ker je eno najdražjih mest v naši državi sploh, temveč tudi zato, ker je pretežno industrijsko oziroma tranzitno. Z užitkom pa gledaš polno pristanišče ladij z zastavami vseh mogočih držav. Ustavim se pred grškim tovarnim parnikom in mislim na Ilijado, ko so nam jo v šoli vtepli v glavo. Na krovu stoji stasit mlad mornar. Tako rad bi ga ogovoril, pa ne vem v katerem jeziku. Pozdravim s slovenskim: »Zdravote in nadaljujem v nemščini. Nič. Poskusim z italijanščino. Grk se je omeščal in odgovoril: »greco?« »Ne znam grščine,« morda bo šlo s francoščino? Zda pa mu sem mu pojasnil kar v slovenščini. No, je bilo menda že dovolj, pa mi kar pomigal naj stopim na ladjo. Poklical je častnika, ki je znal francoski, ta pa me je peljal v obednico in mi ponudil sladkega grškega vina. Pri tem pa mi je dokazo-

val pomembnost grško-jugoslovanskega prijateljstva. Po dveh urah prijateljske debate mi je dal še zavojček cigaret.

Na križišču mi pove razmazana deska, da je do Bakra še 14 km. Mrak se že gosti in na ladjah prižigajo luči. Vseh skrbi sem se otesel, pozabil na vse težave in duška svojemu razpoloženju sem dajal s petjem »svoje« himne:

sine cura
sans souci
ohne Sorge
brez skrbi.

Bakar me je prav prijetno presenetil. Ne le zaradi dobre vode, ki je ne smemo zamenjati z »bakarsko vodico«, temveč zato, ker sta kar dva slovenska domova. Mariborski in trboveljski. Sklenil sem ostati kar pri mariborskih Bakarcih in gosteh. Pa se mi tudi prav po mariborsko stregli. Za petnajst dinarjev so me petkrat na dan nasitili in mi dali še svojo sobo kar z dvema posteljama. Poleg tega sem imel še ves dan čoln na razpolago. Tujcev je v Bakru vsako leto več, kar je gotovo zasluga prijaznosti domačinov.

Štiri kilometre naprej se na drugem koncu bakarskega zaliva v soncu sveti Bakarac. Ko po razgreti cesti pešočim proti vasi, se nenadoma spomnim, da sem nekje čital o Celjskem domu v Bakarcu, ki ga je preuredil iz Sokolskega doma pred kratkim umrl ljubljanski inženir Franjo Dedek. Naj omenim, da je ostala v njegovi zapuščini še neobjavljena drama »Tragedija naroda«, katero je spisal tudi še pokojni njegov prokurist Podlesnik.

Že od daleč slišim petje kolonistov in grem glasovom nasproti.

— Prosim, ali bi lahko prenočil pri vas? Študent sem in...

Prijazna gospa me je prekinila. Najbrž

je že vajena takih uvodov, ki se navadno končajo še s prošnjo za kosilo.

Ribiči iz Bakarca so izredno prijazni. Dovolili so mi celo, da smem zvečer z njimi na »ribarenje«. Obljubiti pa sem moral, da ne bom sitnaril za povratek, kajti tak lov traja nad šest ur. Sicer sem držal obljubo, toda pri sebi sem sklenil, da se bom v bodoče prej dobro premislil...

Ko sem že kakšni dve uri čepel v čolnu in bulil v morje, ki ga je osvetljevala obločnica, pritrjena na rivicu čolna, privabljača rlbice, ribe in morske pošasti v pomanjšani izdaji, me iz dremavice prekine ribičev glas:

— Pazite se. Za pola sata biče bura i oluja!

Takrat sem se spomnil svečane obljube in sem se vgriznil v jezik.

Nenadoma so se vsule debele kaplje. Čoln se je zibal kot obseden, zdi se mi, da sem smrtno prebledel. Ribič je opazil mojo vznemirjenost in predlagal naj se vlečem v čoln, da ne bom gledal treskanja in razjarjenega morja. Ubogal sem. Pokril me je z nepremočljivimi odejami in dobil sem občutek, da me peljejo zvezanega v Sing-Sing... Zavedel sem se šele, ko je barka udarila ob breg in me je ribič odvil. Povabil me je v ribiško kočico in mi ponudil črne kave. Še vedno sem čutil v krvi premetavanje po vodi, zdelo se mi je, da z bajto vred plovemo v viharju.

Ko sem Celjanom pripovedal svoj doživljaj, so se mi smejali.

Čez majhen griček te cesta priplje v dva kilometra oddaljeno Kraljevico. Tik pred pristaniščem opaziš veliko zgradbo z napisom: Iječilišče. Tu zdravijo bolnike, obolele za kostno jetiko. Dom je vedno poln in prihajajo celo bolniki iz tujine. Tam zažaj za majhnim parkom se skriva ponosni Tavčarjev dom. Tretjič gre rado, si mislim in se ob morju bližam poslopju, ki bi ga že skoraj lahko imenoval grad.

Na igrišču se igrajo otroci. Držijo se za roke in pojejo:

Potujemo v Jeruzalem,
kdo gre z nam?
Od tam naprej pa v Betlehem
in ti greš z nam!

V Betlehem sicer ne grem zaenkrat, toda po izdatnem okrepčilu, ki mi ga je pripravila nad vse prijazna voditeljica doma, sem se namenil takoj nadaljevati pot. Pa srečam ob pristanišču pristno ljubljansko srajco, ki zoblje češnje. Kaj hitro me je povabil v taborišče, ki so ga postavili na skali nad morjem. Kdo bi se bratnil! Ostal sem kar tri dni pri njih, saj nimam žene, da bi se bal njene metle! Ko je zvečer luna raztegnila čez mirno morje gladino srebrni trak in je motilo nočno tišino le pritajeno zaganjanje valov ob razjedeno skalovje, smo se povzpeli v sedlo visoke skale in vrgli tarok. Nič umetne luči ni bilo treba, svetila nam je nočna nebeška obločnica.

Ko sem se odpravil, mi je bilo težko. Človek se tako hitro privadi človeka, znanstva na potovanju se sklepajo mimogrede, pa te že naslednja sekunda odtrga od prav kar pridobljenega prijateljstva in poti se ločita...

Že skoraj prazen nahrbtnik me je opomnil, da se je treba vrniti. Težko sem se ločil od vabljivega valovja, od dalmatinskega sonca in razbeljenega skalovja.

V Križišču me je ustavila stara ženica:

»Od kod pa, gospod«

— Iz Maribora!

— Ah, zakaj hodite na ta kraški svet, ko imate tako krasna polja doma. Mi se moramo boriti za vsako ped plodne zemlje, pri vas pa je vse zeleno in rodovitno.

Saj se niti ne zavedate kaj imate...

Te besede so mi dale dovolj razmišljanja na dolgi, skoraj tridnevni poti do Ljubljane, odkoder me je železen »mariborčan« popeljal pod peroti domačega kraja.

Glas gre po deželi

Za 1 milijon konfekcije, plašev in oblek bo od 15. septembra

napreči napredal v velikem magazinu TRGOVSKI DOM - MARIBOR

STROJEPISNA DELA
razmnoževanja, svetlobne ko-
pije, prevajanje najceneje pri
Kovaču, Maribor, Gosposka
ul. 46. 680

**BRIVCI ZDRAVNIKI. KRO-
JACI, MESARIJI!**
v Maribor je prišel brusac
specialist. Dela na Trgu svo-
bode. Za delo jamči. Josip
Zaoral, umetni brusac - spe-
cialist. 685

KRZNARSTVO ŽELEZNIK
Maribor. Kopališka 2. Pripo-
ročeni cenjenim damam brez-
obvezno ogled novo dosele-
za krzna. Strokovnjaško iz-
deluje, predeluje in popravlja
plašče, jopice, ovratnike in
druga krznarska dela. Cene
nizke! Prepričajte se! 695

GOSTILNA »GRİČ«
POD URBANOM
toči novi vinski sladki mošt
po din 8.—. 725

PRILEŠKE POGAČE
v nedeljo 4. vsi na
v gostilno Kren. Obenem se
prične sezona zbiranja mla-
dih in starih, ki ljubijo žlaht-
no kapljico in dober prigri-
zek. Za razvredilo skrbi in
za obisk se spriloroča gostil-
ničar Kleničnik. 728

DIJAKI!
Vse kar potrebujete za šolo.
kupite najceneje in najbolje
v knjigarni in papirnici Ti-
skovne zadruge. Maribor
Aleksandrova c. 13. 758

FANTA
Dam 8-letnega
v vso oskrbo. Vodnikova 36,
Studenci. 765

**ENOLETNI TRGOVSKI TE-
CAJ KOVAČ.**
Maribor, Gosposka ulica 46.
Vpisovanje dnevno. Letno iz-
pisevanje nadomešča 3-letno
učno dobo in 1 in pol leta
pomočniške dobe. Zna odlič-
na praktična izobrazba.
Revni učenci imajo popust.
Posredovanje službe brez-
plačno. 671

DOBER MOTOR
Super X 650 cm³, priporoč-
ljiv tudi za prikolico. zame-
njam za do 250 cm³ ali po-
ceni prodam. Kralj, Meljska 1
785

SPREJMEM VEČ OSEB
na dobro domačo hrano. Isto-
tam sprejem gospodično na
stanovanje. Palež, Mlinska 33
788

MODERNO KOZUHOVINO
persianer, severni in južni
skunks, srebrni oposum bi-
zam itd. v veliki izbiri in
strokovni izdelavi plašev,
jopice ter ovratnikov po naj-
novejših krojih dobite po so-
lidskih cenah pri P. Semko,
krznarju, Maribor, Gosposka
ul. 37. 800

GOSTILNA »PRI CELJANU«
Frankopanova 39, toči prvo-
vrstna domača vina. Vedno
sveže pivo, vrček Din 4.—.
Sprejmejo se abonenti. Pripo-
roča se Marica Karbentz. 803

RES PRAV DOBRO VINO
dobite v gostilni »Prešerno-
va klet« v Gosposki ul. 804

POSTELJNO PERJE
v veliki izbiri od Din 8.— na-
prej v vsaki kvaliteti in ce-
nah, kemično čiščeno ravno-
kar dospelo pri »Luna«, Ma-
ribor, samo Glavni trg 24.
812

STEZNIKI
zelo praktični brez ribje ko-
sti in gumija, po meri, tudi
najnovejši modeli v veliki
zbir. najceneje pri »Luna«
Maribor, samo Glavni trg 24.
813

DIJAKI!
Vse kar rabite za šolo. ku-
pite najceneje in najbolje v
knjigarni in papirnici Ti-
skovne zadruge Maribor. Ale-
ksandrova cesta 13. 758

Posesti

DVOSTANOVANJSKA HIŠA
v bližini kolodvora Tezno.
Naslov v upravi. 525

LEPE STAVBENE PARCELE
700 do 1000 m², idealna lega
brez prahu, krasen razgled,
blizu kolodvora, za eno- in
dvodružinske vile ugodno na
prodaj. Pojasnila: Mejovšek,
Košaki 55, ali Tattenbachova
ul. 13. Telefon 2457. 545

Prodaj po ugodni ceni
LEPO PARCELO
blizu kolodvora Tezno. Na-
slov v upravi. 711

KRASNE PARCELE
pod Pohorjem na prodaj na
obroke. Pojasnila daje Weiß
Karl Zg. Radvanje. Hoste-
jeva ul. 72. 736

STAVBENE PARCELE
v bližini mesta z jako lepo
lego, poceni na prodaj. Kup-
nina se lahko plačuje o obro-
kih. Vprašati Pobrežje. Na-
sipna 55. 711

PRODAM PARCELO
na Ptujski cesti. Dam tudi na
obroke. Vprašati Kurilniška 3.
742

ENODRUŽINSKA VILA
z velikim vrtom na prodaj v
III. okraju. Vpraša se Koro-
ška cesta 47 a. Prah. 745

ENODRUŽINSKO HIŠO
kupim. Ponudbe oddajte pod
»Dom« pri upravi. 750

NOVA HIŠA
z vrtom 2 sobi, kuhinja, v
okolici Maribora ugodno na
prodaj. Naslov v upravi lista.
780

NOVOZGRADBA
soba kuhinja, vrt, 10.000.—
Seststanovanjska novozgrad-
ba, vrt, Pobrežje, 42.000.—
Lepo vinogradno posestvo
tik Maribora, 70.000.— Ve-
lika hiša z gostilno, preka-
jevalnica, 3 orolov zemlje,
85.000. Posredovalnica »Ra-
pid«, Maribor, Gosposka 28.
790

NOVA HIŠA
s studentem na prodaj za
48.000 din, tudi na obroke.
Vprašati Zorko, Zg. Radvanje
63 v bližini tovarne svile.
806

NOVA HIŠA
s štirimi stanovanji, s studen-
cem in velikim vrtom na pro-
daj. Mesečni dohodek 840 din.
Sokolska ul. 96, Studenci.
808

HIŠICO
prodam ali dam v najem. Sp.
Radvanjska cesta 33, Nova
vas. 817

Kupim

PARADIŽNIKA
svežega, popolnoma dozore-
lega, kupi vsako množino
Slamič, Ljubljana. 617

SEDLO (SOCIUS)
za motorno kolo kupim. Ku-
šar, v pekarni, Glavni trg 9.
721

Kupimo kompletno serijo
**RABLJENIH GODBENIH IN-
STRUMENTOV NA PIHALA**
(ca. 16—20 kom.) Cenj. po-
nudbe poslati na Lipnik Ru-
pert, Maribor, Gosposka 23.
791

Kupim
**ŠIVALNI STROJ, PISALNI
STROJ IN MALI AVTO.**
Cvetlična ulica 15 v trgovini.
826

Kupim takoj rabljeno
PISARNIŠKO OMARO
z rolo ali navadno. Ponudbe:
Slovensko trgovsko društvo,
Jurčičeva 8-I. 828

Prodaj

OTROŠKO POSTELJO
poceni prodam. Vojašniški
trg 8. 819

OPREMA
za špecerijsko trgovino takoj
na prodaj. Wildenrainerjeva
ul. 17. 688

Pogreznjiv

ŠIVALNI STROJ
in razno pohištvo naprodaj.
Jože Vošnjakova 19-I. 739

NOVO MOŠKO KOLO
poceni na prodaj. Studenci.
Makarjeva 46. 747

TOVARNA SODAVICE
in pokalice na prodaj. Naslov
v upravi »Večernika«. 760

OTROŠKI VOZIČEK
dobro ohranjen prodam.
Marksova 10, Kos. 794

3-tonski
»CHEVROLET-FRUCK«
poceni naprodaj. Delno na
obroke. Strban, Frankopano-
va ulica. 795

ŠIVALNI STROJ
za krojača ceneno na prodaj.
Ussar, Trubarjeva ul. 9. 809

ŠIVALNI STROJ
pogreznjiv, prodaj poceni Us-
sar, Trubarjeva ul. 9. 810

VINO
od 5 litrov napreči prodaja
Hofrat, Meljski hrib 31. 822

Dobro ohranjen, globok
OTROŠKI VOZIČEK
prodam. Tezno, Stritarjeva
ul. 5. 733

Naprodaj takoj
KUHINJA.
nova, belo emailirana za 800
din. Mizarstvo, Miklošičeva
cesta 6. 824

**OTROŠKI VOZIČEK IN
TRICIKEL.**
oba skoraj nova, prodam. Tr-
govina drv in premoga, Pre-
šernova 19. 830

LEPO PISALNO MIZO
prodaj za 250 din. Trubar-
jeva 9, Poterč. 833

Lokal

LOKAL
za špecerijo s skladiščem in
dvosobnim stanovanjem s ku-
hinjo oddam takoj v Kamni-
ci (Rošpol). Informaciji gostil-
na Lorenčič, Kamnica. 673

V najem

ENODRUŽINSKO VILO
v V. okraju oddam ugodno
v najem. Naslov uprava. 707

SPECERIJSKO TRGOVINO
odam ugodno v najem. Kol-
nik, Aleksandrova 81, Mari-
bor. 777

DELAVNICA
160 m², opremljena na elek-
trični pogon, se oda v na-
jem. Ponudbe pod »Centralna
lega« na upravo. 779

Sobo odda

OPREMLJENO SOBO
zračno, mirno, oddam. Na-
slov v upravi lista. 708

ODDAM DVE SOBI.
Primorska 4. 718

Oddam prazno separirano
SOBO
tako. Cankarjeva, Pobrežje.
732

KRASNO SOLNČNO SOBO
strogo separirano, oddam do
15. septembra, Kosarjeva uli-
ca 52, konec Koroščeve. 740

SOBO S ŠTEDILNIKOM
oddam. Stanko Vrazova 21,
Pobrežje. 741

VELIKO SOBO
s štedilnikom oddam stranki
brez otrok. Vodnikova ul. 36,
Studenci. 766

OPREMLJENO SOBO
z dvema posteljama. Dvema
gospodoma ali gospodičnoma
oddam zračno, opremljeno
sob s 15. septembrom. Vo-
jašniški trg 2-I. 767

OPREMLJENO SOBO
oddam s 15. septembrom.
Tomšičev drevored 12, Kr-
čevina. 797

SOBO
s posebnim vvhodom in dobro
domačo hrano oddam. Ale-
ksandrova cesta 55, prtiličje,
levo. 814

SOBO S ŠTEDILNIKOM
tako oddam stranki brez
otrok. Ljubljanska ul. 46. 712

SOBO
s štedilnikom oddam takoj 2
osebama. Studenci, Slomško-
va ul. 5. 798

SOBO
oddam dvema gospodoma in
domačo hrano, po nizki ceni.
Smetanova ul. 54. 766

OPREMLJENO SOBO
(kabinet) tudi s hrano, od-
dam boljši oseb. Vrtna ul. 8,
Nova vas. 816

**OPREMLJENO SONČNO
SOBO**
s štedilnikom oddam. Vodni-
kova ulica 3, Studenci. 823

VELIKA SOBA.
zračna prazna, s posebnim
vhodom se takoj odda boljši
oseb. Vprašati Tomšičeva
ulica 22, hišnik. 831

OPREMLJENO SOBO
oddam boljšemu gospodu tak-
oj v Koseskega ul. 37. 833

Sobo išče

Iščem lepo opremljeno in
SNAZNO SOBO
z uporabo kopalnice v centru
mesta. Ponudbe na adm. lista
pod »profesorka«. 714

Stanovanje

STANOVANJE
soba in kuhinja, s pritliklino-
mi, električno razsvetljavo,
vodovodom, oddam s 1. okto-
brom mirni stranki. Počeho-
va 93 (20 min. od postaja). —
Vprašati pri hišniku. 719

ENO ALI DVE DIJAKINJI
sprejem na popolno oskrbo.
Klavr in kopol na razpolo-
go. Naslov v upravi. 727

DVE DIJAKINJI
sprejem na stanovanje. Gla-
slovir na razpolago. Istotam
prazna soba za gospo ali go-
spodično. Koroška c. 7, I. nad-
stropje, levo. 735

Takoj oddam
SOBO IN KUHINJO
in dve sobi s štedilnikom. —
Gozdna ul. 16, Maribor. 738

SOBO IN KUHINJO
oddam. Koroška 76. 748

SOBO IN KUHINJO
oddam 2—3 osebama s 1. ok-
tobrom. Pobrežka cesta 21,
blizu cerkve. 751

STANOVANJE
2 sobi in kuhinjo oddam s 1.
okt. Vprašati pri hišniku,
Aleksandrova c. 35. 752

SPREJMEM DIJAKA
do tretješolca, glasovir na
razpolago, Maribor, Franko-
panova 14-I vrata 6. 768

SPREJMEM DIJAKA
v popolno oskrbo. Koroščeve
ul. 5, prtiličje. 771

SOBO IN KUHINJO
oddam. Gozdna ul. 14, Stu-
denci. 778

SOSTANOVALCA
sprejem. Erjavčeva ul. 12,
780

GOSPODIČNO
sprejme na snažno stanovanje
samostojna vdova. Naslov v
upravi. 781

DIJAKINJO
srednjih šol sprejme boljša
obitelj na stanovanje in vso
oskrbo. Vprašati: Tomšičev
drevored, Meškova 3. 815

NIŽJEŠOLKA
iz boljši družine se sprejme
v vso oskrbo. Pomoč pri
učanju. Možnost tudi nemške
konverzacije. Wildenrainer-
jeva 16-I. levo. 724

GOSPODA
sprejemem z vso oskrbo. Sme-
tanova 51-I, desno. 793

SOBO IN KUHINJO
z vrtom oddam. Bolfenkova
ulica 4-Nova vas. 834

SOBO IN KUHINJO
oddam stranki brez otrok tak-
oj. Ciril Metodova ulica 10,
Studenci. 837

STANOVANJE
tako oddam. Dravska ul. 10,
Benet. 838

SOBO IN KUHINJO
oddam. Tezno, Ptujška c. 44.
841

Službo dobi

IŠČEM SLUŽKINJO
za pomoč v kuhinji pri go-
spodarstvu in v gostilni. Po-
goj: zdrava in poštena. Služ-
ba je stalna. Mirko Sever,
gostilna Tezno, Ptujška ce-
sta. 734

TAPETNIŠKE VAJENCE
sprejme Anton Čerin, Prista-
niška ul. 3. 744

**ČEVLJARSKEGA POMOČ-
NIKA**
sprejem. Keber Joža Tr-
žaška c. 1, Pobrežje. 749

IŠČEM SLUŽKINJO
ali postrežnico za celi dan.
Einspillerjeva ul. 32, Melje.
753

POSTREŽNICO
sprejem. Predstavljati se
dnevno od 14. do 15. ure.
Melje, Principova 2. 818

SOBARICO
z dolgoletnimi spričevali ve-
ščo serviranja in vsega hiš-
nega dela, iščem s 15. sep-
tembrom. Predstaviti med 10
—11 uro predpoldan pri Pa-
liaga, Cankarjeva ul. 16-I.
780

ZA STALNO SLUŽBO
v gospodinjstvu in gostilni
iščem pridno, pošteno, za-
nesljivo, popolnoma samo-
stojno žensko. »Krčma« Smo-
lej, Zg. Radvanje, Hostejeva 1
792

MESARSKEGA POMOČNIKA
sprejem. Unterlechner, Ko-
pitareiva 6. 799

UČENCA
sprejem. Aleksandrova c. 9.
769

VAJENKO
sprejme strojna pletarna. Slo-
venska 26, Maribor. 820

ŠIVILJO IN KROJAČA
sprejem takoj. Marijina 24.
827

Službo išče

PRIDNO DEKLE
išče mesto za šiviljsko obrt.
Koroščeve 8, Ledinek. 716

MLADA STREŽNICA
ki zna kuhati in opravlja vsa
hišna dela išče službo. Na-
slov v upravi. 720

Mlada, pridna
POSTREŽNICA
želi popoldanske zaposlitve v
pisarnah. Židovska 14, vrta
4. 772

Iščem mesto za
HIŠNIKA.
Znam tudi nemško. Ponudbe
na upravo pod »Hišnik«. 811

DEKLE
z dežele išče službe v mestu
k boljšim ljudem. Pismene
ponudbe na upravo lista pod
»Služba«. 836

Pouk

ENGLISH LESSONS
Miss Oxley Krekova 18, od
1. oktobra. 687

SOLOPETJE
poučuje Skvarča, Maistrova
ul. 19-II. 786

**NEMSKI, ITALIJANSKI,
FRANCOSKI**
po lahki, hitri metodi. Zajam-
čen uspel. Maistrova ul. 15
prtiličje levo. 807

Znanja želi

STAREJŠI VDOVEC
želi znanja z damo, ki pose-
duje nekaj kapitala. Ponudbe
na upravo »Večernika« pod
»Gospodinjstvo«. 754

17. — 25. septembra 1938

Lepo podeželsko glavno mesto Stajerske vabi na veliko gospo-
darsko razstavo, ki obsega poljedelstvo, industrijo, obrt in trgov-
vino. Posebne razstave malih živali, rib in vrtnarstva. Razširjen
zabavni park z mnogovrstnimi zabavami. Neposredna zveza z
brzovlaki: Beograd-Zagreb-Maribor-Graz, Ljubljana-Maribor-Graz.
Informacije daje »Putnik« v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani, Mari-
boru in vseh drugih podružnicah.

Prispela je velika količina
Simensovih kozarcev
za vlaganje. Cene nizke, vsakomur omogočen nakup
Veletrgovina Pinter & Lenard.

Hito in za malo denarja očistimo, likamo in moderniziramo, obračamo
in popravljamo Vašo obleko, kostume ali plašče

»Expres« popravilnica in likalnica oblek

MARIBOR, MARIJINA UL. 24 (vokal Cvetlične ulice, v bližini sodnice)

763 **CIZERL MARTIN**

Prispela je velika izbira jesenskega in zimskega blaga za ženske in moške plašče, obleke, kostume in hubertuse i. t. d. Kakor zmiraj dobite najceneje v
Krojaške potrebščine

Češkem Magazinu
Krojaške potrebščine

Mestno poglavarstvo Maribor

XII Št. 12181/752/vet/38

Maribor, dne 2. septembra 1938.

Razglas

Ker je bila dne 1. sept. 1938 v mestni klavnici ugotovljena svinjka in parkljevka na transportu svinj iz sresa Novi Šad, odredjam na podlagi živ. kuž. zakona z dne 14. VI. 1928 in pravilnika k temu zakonu:

Mestna klavnica se smatra kot okužen prostor in je potrebno ukrenjeno, da se bolezen ne razširi. Ostalo mesto se smatra kot ogroženo ozemlje in veljajo zanj sledeče odredbe:

1. Izvrši se popis vseh parkljarjev v mestu.
2. Zabranjen je promet s parkljarji (goveda, svinje, ovce, koze).
3. Trgovina z živino na področju mestne uprave je zabranjena, izvzeto se bodo dajala dovoljenja od slučaja do slučaja.
4. Hlevi se stavijo pod zaporo (ne sme se goniti živine na pašo).
5. Psi ne smejo letati po ulicah.
6. Kokoši morajo biti zaprte v dvoriščih in se ne smejo puščati na cesti.
7. Živinski, svinjski in seneni sejni se do nadaljnjega ukinejo.
8. Vsakdo je dolžan vsako sumljivo obolenje živine prijaviti mestnemu vet. uradu, telefon števil. 22-38.
9. Goniti parkljarje iz mestnega območja je prepovedano.
10. Dostop goveje živine tudi v vprego v mesto je prepovedan. Pripusti se v mesto samo one parkljarje, ki imajo na živ. pot. listu opombo »Za takojšnji zakol v mestni klavnici«.
11. Svinje se smejo pripeljati v mestno klavnico le z avtom.
12. Živali v mestni klavnici se morajo takoj sprosti poklati.
13. Prepovedano je odpremljanje živih parkljarjev in vseh predmetov, s katerimi se lahko svinjka prenaša (seno, slama, kože, volna, gnoj itd.) iz mestnega območja.
14. Špeharjem je dostop v mestno klavnico prepovedan.
15. Kršenje teh odredb se bo kaznovalo po živalskem kužnem zakonu.

784

Predsednik: dr. Juvan, v. r.

POVEČAMO

samo na

zanesljivem materialu

Solidno in pocen!

Fototrgovina Ivan Pečar, Gosposka 11

Ivan Kovačič

Slovenska ulica 10

Koroška cesta 10

MARIBOR

nudi največjo izbiro vsakovrstnega stekla, porcelana in keramike po najnižjih cenah. — Moderno urejena delavnica za ogledala in brušeno steklo. Izvršuje vsa v to stroko spadajoča dela kakor brušenje faket, robov in raznih gravur. Stekleni pulti, etažere, avtošipe, razna ogledala, toaletna, reklamna in transparentna. Strokovna in vestna izdelava po zmernih cenah.

Vse za šolo

kupite najceneje in najboljše v knjigarni in papirnici
Tiskovne zadruge, Maribor, Aleksandrova 13

Žikin specialni sterilizirani zdro
za dojenčke in bolnike

se dobi vedno sveže pri

Lah Ivan, špecerija-kolonijale
Maribor, Glavni trg 10 Telef. 25-03

Nalivna peresa

po raznih cenah in različni kakovosti!

Vzamem tudi v popravilo!

Vse za šolo in pisarno!!

IVAN KARBEUTZ

Papirnica • Gosposka ulica 3 • Tel. 26-42

Zahvala.

Ob priliki težkega udarca, ki nas je zadel s smrtjo naše ljube soproge, dobre matere, gospe

Marije Tošolovec

roj. Kolar

nam je lajšalo bol iskreno sočustvanje znancev in prijateljev. Posebno pa se moramo zahvaliti tovarišem iz delavnice in vsem, ki so jo v tako častnem številu spremili v njeno poslednjo domov: nje.

Žalujemo soprogo, sin in hčerka.

Za šolo!

763

Otroške obleke
puloverji
sporne majice
spodnje perilo
dokolenke
pulmance

ravnokar dospela
C. BUDEFELDT

Maribor

Obvestilo

Javna brezalkoholna restavracija bivaša last umrlega svetnika g. Ošlaka **zopet odprta!**
Cene zmerno, delavci in dijakci imajo znaten popust! **Kuhinja** prvovrstna, postrežba točna!

Se priporoča nova lastnica

Marija Držar

Slomškova trg 6

nasproti stolne cerkve

716

Kolesa vseh znamk
na obroke Din 25- tedensko
Magdalenc, Rače

Čitajte, »Večernik«

DUNAJSKI VELESEJEM

11. do 17. septembra 1938

TEHNIČNI SEJEM DO 18. SEPTEMBRA.

POMEMBNE VOZNE OLAJŠAVE.

S sejsko legitimacijo in potnim listom vizum brezplačno! Znižani madžarski tranzitni vizum dobite na meji, ko po-kažete sejsko legitimacijo. — Znaten popust voznine na jugoslovanskih in madžarskih železnicah, na nemških drž. železnicah kakor tudi na ladjah po Donavi in Jadranskem morju ter v zračnem prometu.

Vsa pojasnila in sejske izkaznice po 50.— din dobite pri

WIENER MESSE - A. G.,
Wien VII.

in pri častnih zastopstvih v Mariboru:

Ljubljanska kreditna banka, podružnica Maribor
Zastopstvo »Putnik« A. D. za promet potnikov in turistov v Kr. Jugoslaviji, Trg Svobode (Mariborski grad), Putnik, središnji potniški biro društva Fruška gora na postaji in njegovih podružnicah.

Zahvala.

Ob bridki in nenadni izgubi ljubljene soproga, očeta in starega očeta, gospoda

Josipa Knorke

tkalskega mojstra

smo prejeli mnogo dokazov iskrenega sožalja, ter se tem potom vsem najiskreneeje zahvalujemo.

Posebno se zahvalujemo prečastiti duhovščini, gasilski četi »Pekre«, pevskemu društvu »Planinca« Pekre, vsem darovalcem vencev in cvetja, slednjilč vsem, ki so pokojnika v tako velikem številu spremili na poslednji poti.

Ako smo koga pomotoma prezrli, prosimo blagohotnega oproščenja.

737

Žalujemo rodbino Knorke - Brnko in ostalo sorodstvo.

RANILNICA

DRAVSKE BANOVINE MARIBOR

Najbolj varna naležba denarja, ker jamči za vlogo pri tej hranilnici Dravske banovine s celim svojim premoženjem in z vso svoje davne močjo — Hranilnica izvršuje vsa v denarno stroko spadajoča posla točno in kulantno

Sprejema vloge in knjižice na takotni ratun po najugodnejšem obrestovanju

Podružnica: CELJE nasproti pošte, pri Južnoštajerska hranilnica